Ա. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 263   ՈՒՐԲԱԹ 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1884   (Ն. Տ.) 28 ՆՈՅԵՄԲԵՐ   10 ՍԷՖԷՐ 1302

ՊԱՅՄԱՆՔ

Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ. երկու անգամի համար 2 ղուրուշ է. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ։

Ծրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել

«Առ խմբագրութիւն ԱՐԵՒԵԼՔ օրագրի»
ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ. Գալաթիա, Նորատունկեան խան։
Իսկ գաւառներէն հետեւեալ հասցէիւ՝

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده «ارەولك» غزته‌سى اداره‌سنه

Les annonces sont reçues
à l'EASTERN AGENCY,
Karakeuy, Déirmén han

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ   40 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ	Համար	Տարեկան	գանձման	արժէ	200
»	»	Վեցամսեայ	»	»	100
»	»	Եռամսեայ	»	»	50
»	»	Հատով	»	»	1
Գաւառաց	Համար	Տարեկան	»	»	240
»	»	Վեցամսեայ	»	»	120
»	»	Եռամսեայ	»	»	60
Օտար	երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանք		56
»	»	Վեցամսեայ	»		28

Դուրս ղրկուած լրագրաց ճամբու ծախքը խմբագրութեան վրայ է։

Ծանուցմունք կընդունուին
ԻՍԴԸՐՆ ԷՃԷՆՍԻ
գործակալութեան ձեռամբ, Քարաքէօյ, Տէյիրմէն խան։

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՈՒՐԲԱԹ 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

ՄԱՍԻՍ, հաստատեալ յամին 1851, կը հրատարակուի այժմ իբրեւ Շաբաթաթերթ։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթի մէն մի թիւը կը պարունակէ նոյն շաբթու Ազգային, Ներքին, Արտաքին, Քաղաքական և Գրական բոլոր կարեւոր լուրերն ու տեղեկութիւնները։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթն, իւր մէն մի թուով, կը հրատարակէ նաեւ Խմբագրական Տեսութիւններ, ազգային, քաղաքական, ընկերային, ընտանեկան և անտեսական նիւթերու վրայ։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթին ամեն թիւը կը պարունակէ նաեւ օգտակար յօդուածներ գիտական և պատմական զանազան նիւթոց վրայ, հետաքրքրաշարժ և բարոյալից նորավէպեր, և ընտիր թարգմանութիւններ ու քերթուածներ։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթն հանդէս մ'է և Լրագիր մ'է միանգամայն։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթի մէն մի թիւը կը բաղկանայ մանր և հոծ տառերով կազմուած 20 երեսներէ, և տարին կը կազմէ աւելի քան 1,000 երեսներէ բաղկացեալ ընտիր հատոր մը մաքուր տպագրութեամբ, իւր Յաւելուածներէ զատ։

ՄԱՍԻՍ Շաբաթաթերթի տարեկան գինն է միայն ԿԷՍ օսմանեան ոսկի, և վեցամսեայն ՔԱՌՈՐԴ օսմանեան ոսկի։ Ձեռքէ կը ծախուի 60 փարա գնով։ Թղթատարութեան տարեկան ծախքն է միայն 15 ղրուշ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

Կ'երեւի թէ ոմանք տակաւին չեն հասկցած մանաւոր հանգամանքի մը կարեւորութիւնն, որ՝ ինչպէս ուրիշ առթիւ մը աշխատեցանք ցոյց տալ՝ անհրաժեշտապէս պահանջելի է Նոր Պատրիարքէն։

Ներսէս Պատրիարքէն յետոյ չենք կրնար մեղ Պատրիարք ընտրել եկեղեցական մը որ մտային և բարոյական ձրից կողմէ Ն. Սրբազնութենէն վար կը մնայ բոլորովին։ Նոր Պատրիարքը պէտք է որ ժամանակիս պահանջմանց համաձայն կրթուած, ուսեալ և հմուտ եկեղեցական մը լինի, միանգամայն օժտեալ անստգիւտ վարուք ու բարուք իբրեւ եկեղեցական։ Աւելորդ է երկարօրէն բացատրել այս պայմանի կարեւորութիւնը։ Կ. Պոլսոյ Պատրիարքը Պետն է Թուրքիոյ Հայոց ազգային և կրօնային վարչութեան։ Նա գերագոյն ներկայացուցիչն է Ազգին։ Արդ, որպէս զի ազգն, հանդերձ իւր եկեղեցական դասով, ժամանակին պահանջած զարգացման ճամբուն մէջ մանէ, պէտք է որ Պատրիարքն իւր ներկայացուցիչը լինի այնպիսի զարգացման մը։ Ազգին ու երկրին պայմաններն յոյժ փոխուած են 20-30 տարիներէ ի վեր, և ժամանակիս պիտոյից համաձայն Պատրիարք մը պարտինք ունենալ՝ եթէ չենք ուզեր ետ մնալ ժամանակին հոսանքէն։ Ցաւալի կ'ըսուի թէ ամեն ինչ Պատրիարքէն կախում ունի։ Մեծ դեր մը կը տրուի նմա՝ ազգային և եկեղեցական վիճակի բարուոքման մէջ։ Բայց յայնժամ ի՞նչպէս կարելի է անտարբեր լինել ապագայ Պատրիարքին մտային և բարոյական հանգամանաց։ Ո՛չ ապաքէն ամեն պաշտօնատար ա՛յնչափ և ա՛յնպէս միայն կարէ պաշտօնավարել, որչափ կը ներեն իւր մտային և բարոյական ձիրքեր։—Եպիսկոպոս մը որ պարզ գրաբար գիրք մը հազիւ կը հասկնայ, որ հեղինակութիւն մը չունի, ուրիշ լեզու բնաւ չիմանար, և ուսումնասիրութեանց բնաւ չէ աշխատած, և բաց աստի, յոյժ հեռի է բարոյական անստգիւտ անցեալ մ'ունենալէ, ի՞նչպէս կրնայ յարմարիլ Պատրիարքական պաշտաման պահանջմանց։ Ո՞վ կը համարձակի այդպիսի եկեղեցականի մը փոխանցել Ա. Տ. Ներսէս Վարժապետեան գործն, որոյ վրայ ա՛յնչափ խօսուեցաւ վերջին տարիներու մէջ։ Անոնք որ մի կողմէ կը պնդեն ազգային-եկեղեցական ներքին բարենորոգմանց պէտքին վրայ, և միւս կողմէ կը քարոզեն թէ Պատրիարքն ամեն ինչ է Ազգին մէջ, ի՞նչպէս կրնան այժմ Պատրիարքական պաշտօնն յանձնել այնպիսի եկեղեցականի մը, որ իւր մտային և բարոյական հանգամանօք ստուգիւ ամենեւին անյարմար է այդպիսի ծանր պաշտօն մը վարելու և այդպիսի բարձր ակնկալութիւններ արդարացնելու։

Ո՛չ միայն յառաջդիմութեան, այլ նաեւ ինքնասիրութեան խնդիր մը կայ Ազգին համար, երբ կ'ըսենք թէ, ընտրելի Պատրիարքն իւր նախորդէ ստորին պէտք չէ լինի մտային և բարոյական ձրից կողմէ։ Ամեն ազգի մտային և բարոյական մակարդակն աւելի կամ նուազ կը չափուի նորա Գլխոյ մտային և բարոյական հանգամանքէն։ Ուսեալ, հմուտ և այլ բարձր արժանեօք օժտեալ Պատրիարք մ'ունենալ ո՛չ միայն շահ մ'է ազգին համար, այլ նաեւ պատիւ մը։ Բարեբախտաբար, ունինք բարձրաստիճան եկեղեցականներ որք այս գիրքը կրնան բռնել ազգին գլուխը։ Հանրութեան ձայնը մեզմէ առաջ և մեզմէ աւելի մատնանիշ կ'ընէ զայնս։ Հա՞րկ է ուրեմն երթալ որոնել այնպիսի ընտրելիներ, որք ստուգիւ ո՛չ մտային կրթութեան, ո՛չ ալ բարոյական հանգամանաց կողմէ չեն կրնար բնաւ արժանիք ունենալ հոգելոյս Ներսէս Պատրիարքին յաջորդելու, և որք ստուգիւ բնաւ չպիտի կրնան այնպիսի բարձր աստիճանի մը վրայ պահել ազգին յարաբերական վիճակն։

Ո՛չ միայն փափաքելի է, այլ նաեւ ամեն Ազգային Երեսփոխանի էական պարտաւորութիւնն է հոգ տանիլ որ ընտրուի այնպիսի Եպիսկոպոս մը, որ իւր մտային և բարոյական ձրիւք պատիւ բերէ Պատրիարքական պաշտաման, և կարող լինի արդարացնել իւր վրայ դրուած ակնկալութիւններն, ի մասին ազգային և եկեղեցական բարուոքմանց, զորս արդի ժամանակը կը պահանջէ։ Այս պարտաւորութենէ կը բխի ուրիշ պարտաւորութիւն մը։ Տեարք Երեսփոխանք պարտին քիչ մը աշալրջութիւն ցոյց տալ, և մանաւանդ պէտք հոգ տանիլ յաջողման մեր նկարագրածին նման ընտրելոյ մը։ Օրինակ մը պիտի ցուցնէ աշալրջութեան պէտքը։—Մեք ընտրելի Եպիսկոպոսաց անուններ չպիտի յիշենք, զի լոկ սկզբունքի խնդիր մը կը քննենք։ Ենթադրենք առաջին գծի վրայ գտնուող երեք Եպիսկոպոսներ, Ա. Բ. Գ.։ Ենթադրենք նաեւ թէ ասոնց առջի երկուքն ըստ կարի կը յարմարին վերոգրեալ իտէալին, այսինքն Պատրիարքական պաշտաման պահանջած մտային և բարոյական ձիրքերն ունին. իսկ Գ. բացարձակ զուրկ է անոնցմէ։ Եթէ Ա. և Բ. ընտրելեաց կուսակիցք պնդեն իրենց մասնաւոր ընտրելեաց վրայ, բաժանուածն կրնան օգտիլ Գ. ընտրելոյ կուսակիցք և յաջողցնել նորա ընտրութիւնն։ Ուստի, հոգելոյս Ներսէս Պատրիարքին արժանաւոր յաջորդ մը տալու փափաքն զմեզ կը մղէ ազդուապէս յանձնարարելու Տեարց Երեսփոխանաց, որ եթէ այս նպատակաւ հարկ իսկ լինի զիջումներ ընել միմեանց, յօժարակամ յանձն առնուն սա՛ մտածմամբ թէ, երբ Լաւն ու Լաւագոյնը կը գտնուին Անյարմար ընտրելոյ մը դէմ, խոհեմութիւն և ազգասիրութիւն է Լաւագոյնը զոհել Լաւին, քան երկուքն ի միասին՝ բաժանման պատճառաւ՝ զոհել բոլորովին Անյարմար ընտրելոյ մը։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԵՐԼԻՆԻ ԴԵՍՊԱՆԱԽՈՐՀՐԴՈՅՆ ԱՌԹԻՒ

(Թայմզ լրագրոյ Բարիզի թղթակից Պ. տը Պլովիցի կողմէ։)

ԲԱՐԻԶ. 17 Նոյ.—Հիմա որ Պերլինի մէջ նոր Դեսպանախորհուրդ մը կը գումարի, խնդիր է թէ ի՛նչ նպատակ, ի՛նչ նշանակութիւն ունի այս գումարումն։ Լիազօրք անորոշ հրահանգներ ունենալ կը թուին։ Բորդուկէզ պատուիրակաց պաշտօնն է բողոքել Ստորին Քոնկոյի վրայ Բորդուկէզի իրաւանց անտես առնուելուն դէմ։ Անգլիացին թոյլ չպիտի տայ որ Նիկեր գետին խառնուի Դեսպանախորհուրդն։ Իտալացին զինեալ է մարդասիրական հրահանգներով, ի մասին վաճառականութեան ազատութեան և գերեվաճառի ջնջման. մինչ Սպանիացւոյն յատուկ պաշտօնն է յոյժ քաղաքավար լինել, ցոյց տալու համար ի՛նչպիսի հաճոյական հիւրէ մը Եւրոպա զրկած է ինքզինք վերջին 70 տարւոյ մէջ, յորս իւր խորհրդոց չէր ընդունած Սպանիան։ Միայն Ֆրանսա և Գերմանիա, դուցէ նաեւ Աւստրիա և Ռուսիա հիմնագրոյ նման բան մ'ունենալ կը թուին. բայց այս ալ Դեսպանախորհրդոյ արտաքին նպատակը միայն ցուցնել կը թուի։

Խնդրոյն ներքին գոյնն հասկնալու համար, պէտք է նախ մերժել ֆրանսական լրագրաց ոմանց անտեղի ենթադրութիւնը թէ, Անգլիա կ'ուզէ Պերլինի Դեսպանախորհուրդն ի գերեւ հանել՝ Լոնտոնի Դեսպանախորհրդոյն ամլութեան վրէժը լուծելու համար։ Բայց Անգլիա բնաւ անյաջողութիւն մը չկրեց Լոնտոնի Դեսպանախորհրդին ապարդիւն լուծմամբ։ Անխոհեմաբար ինքնին հրաւիրելէն յետոյ զայդ Դեսպանախորհուրդ, Անգլիա ձեռքէն եկածն ըրաւ ապարդիւն թողլու համար զայն։ Անգլիա Դեսպանախորհրդոյ մասնակցեցաւ այն տեսութեամբ թէ Ֆէլլահը չի կրնար հանդուրժել նոր տուրք, և թէ արժեթղթերը պարտի վճարել ամբողջ։ Միւս համայն լիազօրք, և Ֆրանսացին ընդ նոսին, պնդեցին թէ Ֆէլլահը կրնայ վճարել, և թէ արժեթղթերը պարտաւոր չէ վճարել անոր տեղ։ Յայտնի էր արդէն թէ այս Դեսպանախորհուրդ չպիտի յաջողէր. ուստի, Պ. Կլատստոն և Լորտ Կրանվիլ վրէժ մը չունին լուծելու։ Աւելի ճշմարիտ է ըսել թէ Պիսմարք իշխանն ինք վրէժ մ'ունի լուծելու, քանզի Լորտ Կրանվիլ՝ Լոնտոնի Դեսպանախորհրդին մէջ բացարձակապէս մերժեց Պիսմարք իշխանին Մինստեր կոմսի միջոցաւ ներկայացուցած առաջարկութիւնն, որոյ նպատակն էր Եգիպտոսի Քառանթինայի խնդիրը քննել։ Պիսմարք իշխան յայնժամ չուզեց անյաջողութիւն խոստովանիլ՝ ետ կանչելով Մինստեր կոմսն։ Աւելի Պիսմարքեան ոճով կ'ուզէ վրէժ հանել։ Եւ ահա Մեծն Բրիտանիա կը մասնակցի Դեսպանախորհրդոյ մը, զոր ինք չհրաւիրեց, և որոյ արդիւնքն՝ ընդհանրապէս կը կարծուի թէ՝ աննպաստ պիտի լինի Անգլիոյ։ Դեսպանախորհրդոյ իրական նպատակն է՝ կ'ըսուի՝ ցոյց տալ Անգլիոյ և համայն աշխարհի թէ Մեծն Բրիտանիա բոլորովին մեկուսացեալ է։

Տարիներէ հետէ Պիսմարք իշխանին գլխաւոր նպատակն եղած է իրարու ձգել Ֆրանսան և Անգլիան։ Նա գործի ձեռնարկեց 1878 ի Վեհաժողովոյն մէջ։ Հոն Իշխանը, Կիպրոսի Դաշնագրէն վշտացած, և իւր աշխարհակալութիւններն ամբողջացնելու և ամրապնդելու պէտքն զգալով, ջանաց գժտութիւն ձգել Ֆրանսայի և Անգլիոյ միջեւ, մին դէպ ի Թունուզ մղելով, միւսը դէպ յԵգիպտոս։ Պերլինի Վեհաժողովոյն մէջ կը պատմուէր թէ Իշխանն ըսեր է Կրանդ զօրավարին. «Աշխարհակալ մը «իրապէս մեծ է յաչս պատմութեան, «երբ իւր երկիրը բացարձակ, անվիճելի կերպիւ տէր կը թողու իւր աշխարհակալութեանց, և երբ չի պարտաւորեր զայն անտանելի բեռ մը կրել իւր աշխարհակալութեանց պաշտպանութեան համար։» Այս խօսքով կը բացատրուի Պիսմարք իշխանին աշխարհավարութիւնն ալ։ Նա տեսաւ որ ցորչափ Անգլիա և Ֆրանսա միացեալ կը մնային, ինք չպիտի կրնար բացարձակ տէր լինել Եւրոպիոյ ցամաքին վրայ։ Ընդհակառակն, երբ ի գլուխ հանէր Անգլիան և Ֆրանսան իրարմէ հեռացնելու և Ֆրանսան Գերմանիոյ հետ բարեկամացնելու հսկայական խորհուրդն, Աւստրիա և Ռուսիա բաժին չունենալով գործին մէջ, Իտալիա շարժելու անկարող գոլով և Սպանիա՝ բոլորովին իւր ներքին գործովք զբաղեալ, ո՛չինչ արգելք պիտի լինէր Պիսմարք իշխանին՝ «յաչս պատմութեան մեծ մարդ մը» նկատուելու։

Եւ իրօք, նախ Թունուզ և ապա Եգիպտոս Ֆրանսայի և Անգլիոյ յարաբերութեանց մէջ սաստիկ ձգտում պատճառեցին։ Ճիշդ ի միջոցին յորում Թոնքինն նոր խառնաշփոթութիւն մը կը մուծանէր երկուց ազգաց փափուկ յարաբերութեանց մէջ, Անգլիա Դեսպանախորհրդոյ մը հրաւիրեց զԵւրոպա։ Գերմանիոյ շնորհիւ, Եւրոպա Ֆրանսայի յանձնեց Դեսպանախորհրդոյ նախնական պայմաններուն վրայ բանակցիլ Անգլիոյ հետ։ Ֆրանսան էր որ Դեսպանախորհրդոյ մէջ ներկայացուցիչ հանդիսացաւ Եւրոպիոյ ընդդիմութեան Անգլիոյ խորհրդոց։ Դեսպանախորհուրդը լուծուեցաւ, և ահա սաստիկ հականգլիական զգացում մը արտայայտեցաւ թէ՝ Գերմանիոյ և թէ՝ Ֆրանսայի մամլոյն մէջ ընդհանրապէս։

Միւս կողմէ, Գերմանիա մեծագոյն բարեկամութիւն մը սկսաւ ցուցնել Ֆրանսայի։ Յուլիս 14ի Ազգային Տօնին օրը Բարիզի ամբոխը բզկտեց ու կոխկրտեց գերմանական երկու դրօշներ, և անարգեց Գերմանացի մը։ Պերլինէն եկած հրամանաց վրայ, Բարիզի գերմանական դեսպանն անձամբ յանձնարարեց իրեն պաշտօնակից դեսպաններուն և դիւանագէտներուն որ կարեւորութիւն չընծայեն այս դէպքի։ Երկու ֆրանսացի սպայք ձերբակալեցան մինչ կը զբաղէին գերմանական բերդերու յատակագծերն հանելու։ Ամեն մարդ կը կարծէր թէ անոնց բանը լըմնցած էր։ Բարեբախտաբար, գերման կառավարութիւնը չուզեց հետք տալ գործին, Ֆրանսացիները չվշտացնելու համար։ Ծանուցի արդէն թէ Գերմանիա լքած է Մատրիտի մէջ առաջնակարգ դեսպանութիւն մը հաստատելու խորհուրդն, որուն դէմ աչքով կը նայուէր ի Բարիզ, և հաւանած է մասնակցիլ 1889ին Բարիզի մէջ տեղի ունենալիք Արուեստահանդէսին։ Ֆրանսայի հաճոյ երեւալու համար Պիսմարք իշխանի արարք շատ են։ Պերլինի ֆրանսական դեսպան Պ. տը Քուրսէլ յատուկ շնորհներու կ'արժանանայ Իշխանին և կայսերական արքունեաց կողմէ։ Նա միակ Դեսպանն է ում Պիսմարք իշխանը բացատրութիւններ տըւաւ Սքերնեւիձէի տեսակցութեան նկատմամբ, միակ Դեսպանն որ կ'երթայ Վարձին՝ Իշխանին գիւղային բնակավայրը, միակ դեսպանն որ մասնակցեցաւ այժմեան առեղծուածային Դեսպանախորհրդոյ պատրաստութեան, որուն այնչափ կարեւորութիւն կ'ընծայուի առերեւոյթս, բայց որուն բուն նպատակն անհասկնալի կը մնայ։

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

)(90)(

ՖՈՐԹՈՒՆԷ ՏԻՒ ԲՈՒԱԳՈՊԷ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՈՔԻ ԾԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

ՊԱՐՈՆ ԼԸՔՈՔ ԿԸ ԳՈՐԾԷ

Բ.

—Ո՞ւր։

—Ուր որ ուզէք, ձեր տուն, իմ տուն։ Սակայն աւելի լաւ կը համարիմ ձեր տուն, վասն զի, կը հասկընաք, ձեր յաճախ իմ սանդուղներէս վեր ելնելը տեսնողները կրնան բամբասել։ Թաղիս բնակիչները գիտեն որ ես երբէք կնոջ չեմ վարեր բնակարանիս մէջ, և որովհետեւ դուք ամուսնացած էք...

—Իսկ երբոր դուք իմ խանութս գաք, յաճախորդ կը կարծեն ձեզ։

—Այո՛, բայց ես չեմ ուզեր քիթս ցուցնել Արպալէթ փողոցին մէջ։ Ոստիկանութեան լրտեսներն անշուշտ կը պտըտին անդ մերթ ընդ մերթ, վասն զի լսած եմ թէ ոստիկանութիւնը տակաւին կը յուսայ Լըքոքի մեղսակից մը ձեռք ձգել, և ես չեմ ուզեր անձս վտանգի ենթարկել։

Եթէ այն կողմերն յարմար տեղ մը գիտէք, ուր կարենանք դիւրաւ գտնել, ճաշարանի համար պանդոկ մը, ճաշարան մը...

—Գիտեմ հատ մը, Օբիթալի պուլվարին վրայ, Թէթ-Նուար նշանակով։

—Մէջը սենեակներ կա՞ն։

—Սենեակներ, ընկերութեան դահլիճներ, եւ կերակուր մը, որ մարդ կերած ժամանակ մատները կը լիզէ, և Մոնֆերմէյի պատուական գինի, որ նոյն Էկէփի համ ունի։

—Ուրեմն, հայրենակի՛ց, ճշդիւ մեր ուզած տեղն է։ Եւ եթէ յանձն կ'առնուք ամեն իրիկուն գալ ճաշել անդ ժամ եօթնուկէսին կամ ութին միջոցները, ցերեկուան ըրածնիդ կը պատմէք ինձ, ես ալ տասն հատ հինգ ֆրանքնոց կուտամ ձեզ։

—Ճաշին ստակն ալ դո՞ւք պիտի տաք։

—Տարակոյս չկայ, բայց պայմանաւ մը, այսինքն Տիկին Ժանէթ ալ պարտի գտնուիլ։

—Շատ պարկեշտ մարդ էք, քաղաքացի՛, չէ չեմ ըսեր, գոչեց Օվէրնացին։

—Ուրեմն որոշուած է, վաղ իրիկուն կ'սպասեմ ձեզ։

—Որոշուա՛ծ է, որոշուա՛ծ է, շատ շուտ կ'երթանք, հայրենակի՛ց, ըսաւ Օվէրնացին, որ իբր խոհեմ լեռնական չէր սիրեր թեթեւօրէն խօսք տալ։

Նախ պարտիմ գիտնալ թէ ի՛նչ է ընելիքս. Անգլիուհւոյն սպասուհին գտնել, հասկցայ զայդ, բայց դիւրին գործ չէ։

Պահ մ'առաջ տեսանք զայն, բայց թերեւս վերստին չտեսնենք երբէք։

—Եթէ սպասէք որ Արպալէթ փողոցէն անցնի, տարակոյս չկայ թէ յաւիտեան չէք կրնար տեսնել, վասն զի մէկ մ'ալ չերթար հոն։ Բայց եթէ Փարիզի դեղեցիկ թաղերուն մէջ պտըտիք, շատ հաւանական է որ հանդիպիք նմա։

—Պտըտի՛մ։ Հապա առուտո՞ւրս։

—Ձեր հօրաքրոջ երթալու համար չպիտի՞ թողուք ձեր առուտուրը։

—Բայց հօրեղբօրորդիս՝ Բիէր Քուլթօլան՝ մեր խանութը պիտի սպասէ, ըսաւ Ժանէթ, որ գեղջուկ տիկնանց պարապորդ կեանքը վարելու դաղտնի բաղձանքն ունէր միշտ։

—Նախ, ըսաւ Բիէտուշ, կարելի է որ այս օրէն յաջողիք։ Սպասուհին դէպ գնաց, ուր երկար ժամանակ չը պիտի կենայ, վասն զի տիկինը չտանիր իւր հետ։ Եթէ իրիկուան կառախումբին հանելուն սպասէք, ինձ այնպէս կը թուի թէ անպատճառ կը հանդիպիք նմա։

—Եւ եթէ հանդիպինք, պիտի բռնե՞նք զինքն։

—Ամենեւի՛ն, ըսաւ Բիէտուշ, դէչ բան կ'ընէք, և իշխանազունն ալ չկըրնար բան մ'իմանալ։

Առանց բնաւ բան մ'ըսելու պէտք է ետեւէն երթալ և գիտնալ թէ ո՞ւր կ'երթայ։

—Ետեւէն երթա՛լ, կարելի չէ, քաղաքացի՛։ Նա իրեն յատուկ կառք մ'և ձիեր ունի, որոց սրունքն իմիններէս աւելի ուժեղ են։

—Ա՞յդ է ձեզ շփոթեցնողը. կառք մը կը բռնէք և տասն ֆրանք կուտաք կառավարին, որ իւր ձիերը կը ճաթեցնէ և Անգլիուհւոյն կառքին պոչէն չզատուիր։

—Տասն ֆրա՛նք, տասն ֆրա՛նք. առատ առատ կը ջարդէք, գոչեց Օվէրնուհին։

—Օ՛ն, հայրենակի՛ց, ըսել է թէ վստահութիւն չունիք իմ վրայ և գրպանէս կ'ուզէք։ Ահաւասիկ, ըսաւ Բիէտուշ, բաճկոնին գրպանէն երկու լուի և երկուք ալ հինգ ֆրանքնոց հանելով։

Ես հարուստ չեմ, բայց կրնամ կանխիկ տալ ձեր օրականն։ Իշխանը կը վճարէ վաղը։

Օվէրնացին տենչափայլ աչօք ոսկիներուն կը նայէր, բայց կը վարանէր առնուլ։

Ժանէթ առաւ դրամը նետեց ըսելով.

—Մերժելու անարգանքը չպիտի ընես պարոնին։

—Ձեր ամուսինն ալ չպիտի զղջայ ընդունելուն վրայ, սիրելի՛ տիկին, գոչեց Բիէտուշ։

Մտածեցէք անգամ մը, երեք հազար ֆրանք պարգեւ։

—Բուժինեու հօրաքեռ ժառանգութեան քովի արտը կը գնենք, ըսաւ Ժանէթ, որ նոյն միջոցին Եւայի դերը կը կատարէր իւր ամուսնոյն քով։

—Եւ փոխարէն շատ արցախներ վառել հարկ պիտի լինի ձեզ, որպէս զի այնչափ դրամ կուտէք, ըսաւ տը Լաք փողոցի ինքնակոչ քաղաքացին։

Ածխավաճառն, յաղթուելով, բռնցքի տնկեղ հարուած մը տուաւ սեղանին և գոչեց.

—Ի՛նչ որ ալ է կ'ընդունիմ։

—Շա՛տ աղէկ ըրիք, ըսաւ Բիէտուշ։ Ահաւասիկ դուք ալ հարուստ պիտի լինիք, և եթէ կը հաւատաք ինձ, անմիջապէս գործի սկսեցէք։

Նախ, եթէ ես ձեր տեղը լինէի, խանութ կը վերադառնայի դա ծրարներն հոն թողլու համար։ Վասն զի ձեր այդ սակառներով, անկողիններով և ամաներով շատ աչքի կը զարնէք, և դեռ բաւական ժամանակ ունիք ձեր առջեւ։

Եթէ Անգլիուհին Փարիզ վերադառնայ այս իրիկուն, վերջին կառախումբով միայն կուգայ։ Դուք անկէ առաջ կայարանը կը գտնուիք։

—Եթէ չվերադառնայ այս իրիկուն, վաղն ալ պիտի դա՞նք սպասե՞նք։

—Ո՛չ, պէտք չէ որովհետեւ կըրնայ կառքով վերադառնալ։

Վաղը ձեր տունը կը նստիք հանգիստ մինչեւ ժամ երեք։

Ժամ երեքին, տիկին Կալուբիա կը հագուի. դուք ալ, հայրենակի՛ց, ձեր կիրակնօրեայ լաթերը կը հագնիք, և երկուքդ իմիասին թեւ թեւի տուած կ'երթաք կը պտըտիք նախ Շանզ-Էլիզէի զբօսավայրն, և ապա Պուլոյնի ծառաստանն։

Անցնող կառքերն և անոնց մէջի տիկնայքը կը դիտէք։

Անգլիուհին անշուշտ իւր տիրուհւոյն տունէն փախչելէն ի վեր ինքզինք զբօսանքի տուած է։

—Ընող է դարչելին, մռմռաց Ժանէթ։

—Այո՛, բայց ծանր պիտի նստի իրեն, ըսաւ ածխավաճառն։ Եթէ տեսնեմ, ետեւէն պիտի երթամ մինչեւ որ իմանամ իւր բնակած տեղը, թէ և վեց փարսախ ճանբայ քալել հարկ լինի ինձ։

—Եւ եթէ վաղը չտեսնէք, հետեւեալ օրը նորէն կ'սկսիք, և այնպէս շարունակաբար։

—Մէկ մի անգամն յիսուն ֆրանքի։

—Տարակոյս չկայ։ Եւ ամեն իրիկուն Թէթ-Նուար պանդոկը պիտի ճաշենք իմիասին։

—Ուրեմն, քաղաքացի՛, խօսքէն դարձողը վատ է, և պիտի ցուցընեմ ձեզ թէ ես անպիտան մարդ չեմ։

Օ՛ն, քալէ, Ժանէ՛թ, մեր կարասին տուն տանինք, իմացնենք մեր Քուլթօլան հօրեղբօրորդւոյն թէ չպիտի երթանք, և խանութը գոցենք։

Իրիկուան հօս պիտի վերադառնանք և կայարանին դուռն սպասենք, վաղն ալ տիկինները աչքէ պիտի անցունենք Շանզ-Էլիզէի և Պուլոյնի զբօսավայրերուն մէջ, և յետոյ, կեցցէ ուրախութիւն և...

Ժանէթ արդէն ոտքի վրայ էր, և Բիէտուշ պանդոկին սպասաւորը կը կոչէր որպէս զի խմուած ըմպելիներուն ծախքը վճարէ։

—Առանց մնաք բարեաւի, հայրենակի՛ց, ըսաւ, մինչ Օվէրնացին անոր երկու ձեռքը կը սեղմէր ճարճատեցընելով. իշխանը մեծապէս գոհ պիտի լինի երբոր իմանայ թէ սպասուհին գտնելու աշխատող մէկ մը գտած եմ։

Զարմանալի՛ խնդութիւն մ'է այդ միլիոնատէրին ըրածը. բայց ի՛նչո՞ւ պէտք, բաւական հարուստ է իւր խելքին փըչածն ընելու համար։ Այդպիսի մարդու մը դրամները շահելու նայեցէք, օրհնած հաց կը լինի։

Միայն թէ ջանացէք որ տուած դրամին փոխարէնն ստանայ. այսինքն՝ սպասուհին ձեզ տեսնելէն յետոյ Անգլիա չփախչի։

Եթէ յանցաւոր է, և նշմարէ որ զինքը կը դիտէք, կրնայ կասկածի երթալ, վասն զի կը ճանչէ ձեզ, այնպէս չէ՞։

(Շարունակելի)

Այլ ոչ՛ փոյթ ։ Կա՛մ ամեն լիազօրք պիտի ընդունին Պիզմարք իշխանին գաղափարն, և յայնժամ պիտի տեսնուի թէ Իշխանն Եւրոպական աշխարհակալութեան տէրն է, և կա՛մ Անգլիա միայն (իբրև մեծագոյն գաղթային տէրութիւնը) պիտի ընդդիմանայ նմա, և յայնժամ Իշխանը ցոյց տուած պիտի լինի թէ յաջողած է բոլորովին մեկուսացնել զԱնգլիան ։ Չեմ ուզեր վիրաւորել Պերլինի այժմեան Դեսպանախորհրդոյն մասնակցող դիւանագիտաց դիւրազգածութիւնները, բայց 1878 ին միեւնոյն պալատան նոյն դահլճին մէջ ի խորհուրդ գումարեալ քաղաքագէտներն էին Պիքընսֆիլտ, Կորչաքոֆ, Սալիսպըրի, Շուվալոֆ, Քորթի, Անտրաշի, Սէն–Վալիէ, Վատինկթըն և Օտօ Ռուսէլ, և պէտք չունիմ յիշեցնել ձեզ թէ ո՛րպիսի զօրաւոր, կամ լաւ ևս՝ ո՛րպիսի տիրական ձեռամբ մը Պիզմարք իշխանը վարեց Վեհաժողով մը յորում կը փայլէին այդպիսի անուանք ։ Ինչպէս պիտի վարէ այժմեաններուն նման մարդոցմէ բաղկացեալ Դեսպանախորհուրդ մը ։ Պիզմարք իշխանին գաղափարները միայն պիտի փայլին, և ամեն ոք կը պնդէ թէ Անգլիա պիտի մեկուսացուի, եթէ սակայն ուրիշ տէրութեանց ետեւ տեղ մը չըռնէ։ Այսպէս, Պիզմարք իշխանին նպատակն է Եւրոպան տեսնել սա կացութեան մէջ. —Անգլիա՝ մեկուսացեալ, Ֆրանսա՝ Գերմանիոյ հետ ներդաշնակութեամբ գործող, Ռուսիա և Աւստրիա՝ Դանուբի կողմերն իրենց համար փոխարինութիւններ ձեռք բերելու ազատ, Իտալիա՝ չէզոքացեալ ֆրանքօ–գերմանական համաձայնութեամբ, և Սպանիա՝ չէզոք մնալով արդէն բարեբախտ։ Ֆրանսայի հետ բարեկամ և գործակից լինելու համար, Պիզմարք իշխանն Ալզաս–Լոռէնի մասին զիջում ընելէ զատ ուրիշ ամեն զիջում յանձն կ'առնու ընել, և այս պատճառաւ ներկայ Դեսպանախորհրդին ալ մինչեւ առաջ կատարելապէս համաձայնած է Ֆրանսայի հետ։ Այժմեան Դեսպանախորհուրդը միջոց մը պիտի լինի Պիզմարք իշխանին համար՝ ցոյց տալու թէ Անգլիա բոլորովին մինակ մնացած է Եւրոպայի մէջ, և անկարող է դիմադրել Ֆրանսայի և Գերմանիոյ միացեալ գործողութեան ։ Այս է ընդհանուր կարծիքն ի Բարիզ ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՏԱՐ ԹՂԹԱԲԵՐՆԵՐԷՆ ՔԱՂՈՒԱԾ

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՀԱԲԵՇՔ · Բէթըրսպուրկ, 22 նոյմ. Պ. Խուդեքոֆ, Մոսքովսքի Վէտոմոսթի լրագրոյ մէջ յօդուած մը կը հրատարակէ Հաբէշստանի վրայ ։ Կը յայտնէ այն մասնաւոր համակրանք զոր Ռուսիա կը տածէ այդ երկրի նկատմամբ, որոյ բնակիչք կը պատկանին Օրթոտոքս եկեղեցւոյն (°), և կը յիշեցնէ թէ մի քանի տարի առաջ Հաբէշք համակրութիւն ցոյց տուին Ռուսիոյ, Զարին ղրկելով նամակներ, յորս «Զօր հաւատոյն Քրիստոնէից» տիտղոսը տուեր էին նմա։ Վէտոմոսթի կը յարէ թէ մտադիր չէ յարուցանել հաբէշական խնդիր մը, բայց չի կրնար մոռնալ որ ռուսական նաւեր յաճախ կ'անցնին Կարմիր ծովէն, թէ պէտք ունին հանքածխոյ մթերանոց և կայարան մը գտնելու Կարմիր ծովու եզերաց վրայ, և թէ ի մօտոյ հարկ պիտի լինի հիւպատոսութիւն մ'ալ հաստատել հաբէշական հողին վրայ ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ · Նէշ, 22 նոյմ. Օսմանեան կառավարութեան երկրաչափ–ճարտարապետ մը Բրիշդինա հասաւ, Թուրքօ–Սերպիական երկաթուղեաց միացման աշխատութիւնները կազմակերպելու համար ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՉԻՆ · Պրեստ տը լ'Իլ օրաթերթը կը ծանուցանէ թէ 10,000 Չինացիք կը քալեն Կարմիր գետի կողմէ (Թոնքին) Ֆրանսական զօրաց դիրքերուն վրայ ։ Զօրավարին աւելի նոր մէկ հեռագիրը նոյն կողմեր Չինացոց կրած մէկ նոր պարտութիւնը կ'իմացնէ ։—Ըստ վերջին լրոյ, Ֆրանսա ընդունած է Անգլիոյ միջնորդութիւնը ։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ · Բարիզի Երեսփոխանական ժողովոյ նոյմ. 20ի նստին մէջ, Պ. Ժ. Ֆէրրի չուզեց պատասխանել եգիպտական խնդրոյ վիճակին վրայ հարցման մը, յայտարարելով թէ տակաւին Անգլիա որ և է զեկուցում չէ ըրած Բարիզի կառավարութեան՝ վերաբերմամբ լորտ Նորթպրուքի տեղեկագրոյն ։ — Այսօր գրէթէ ստոյգ է թէ «Լորտ Նորթպրուքի տեղեկագիր» մը գոյութիւն չունի · որովհետեւ թէեւ Լորտն ինչ ինչ առաջարկներ ըրած էր Եգիպտոսի ելեւմտից բարւոքման համար, բայց Պ. Կլատըստոնի նախարարութիւնն անընդունելի դատած է զայնս ։

ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ ԵՒ ԱԼԲԱՆԻԱ · Վիէննայէ կը հեռագրուի առ Տէյլի Թէլէկրաֆ թէ յոյն և իտալացի դրամատիրաց խմբակ մը կ'աշխատի Բ. Դռնէն արտօնութիւն ստանալ Վալոնայի, Քաստորիոյ և Սէլանիկի միջեւ երկաթուղւոյ մը շինութեան համար, դիւրացնելու համար վաճառականութիւնն ընդ մէջ Իտալիոյ և Պալքանեան զանազան երկիրներու ։ Նոյն միջոցին Պրինտիզի և Վալոնայի միջեւ շոգենաւուց կանոնաւոր երթեւեկութիւն մը պիտի հաստատուի։ Երկաթուղին ռազմագիտական կարեւորութիւն ևս պիտի ունենայ Թուրքիոյ համար, ըստ որում պիտի դիւրացնէ զօրաց փոխադրումը Մակեդոնիոյ և Ալպանիոյ մէջ սաղերն · և այս երկու գաւառներն ուղղակի յարաբերութեան մէջ պիտի դնէ Թուրքիոյ միւս գաւառաց հետ ։ Այս առաւելութեանց փոխարէն, յիշեալ դրամատէրք դրամական նպաստ մը կը խնդրեն Թուրք կառավարութենէն ։

—Թայմզ արեւելեան Ալպանիոյ մէջ ծագած խռովութեանց վրայ ինչ ինչ լուրեր կը հրատարակէ ։ Իպրահիմ փաշա երկու վաշտով գացեր է Բրիզրէնի մօտերն հաւաքուած Ալպանիացւոց վրայ, որք կ'երեւի թէ տրոց մասին գանգատներ ունին եղեր ։ Ալպանիացիք թէեւ որ և է բռնութիւն ի գործ չեն դրեր, բայց փաշան պէտք տեսեր է աւելի զօրաց ։ — Բարիզի լրագիր մ'ալ աւելի անհաւանական լուրեր կուտայ քաղաքական դրդուութեան մը վրայ որ կը տիրէ Ալպանիացւոց մէկ մասին մէջ, և սացա կողմէ հանուած թուղթի կտոր մը խօսքը կ'ընէ · բայց վերապահութեամբ պէտք է ընդունիլ այս լուրեր ։

ՖՈՐՄՈԶԱ · Քուրպէ ծովակալն իւր գրահաւորին մէջ արգիլած է անգլիացի քանի մը սայլներ, որք թիւրիմացութեամբ մը Ֆորմոզա կղզին եկած էին, պաշարման արգելքին հակառակ ։ Անգլ. սայք թէեւ լաւ ընդունելութիւն գտած են Ֆրանսական մարտանաւուն մէջ, կը բողոքեն այս ձերբակալման դէմ։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱ · Վիէննայէն նոյմ. 21 թուով առ Թայմզ Օսմ. Պանքայի տնօրէնը Բարիզ գնաց Օսմ. ընկերութիւն մը կազմելու Ռումէլիի Օսմ. երկաթուղեաց շինութեան և շահագործման համար ։—Օսմ. կառավարութեան կողմէ պատուիրակ մ'եկաւ Բրիշդինա, Թուրքօ–Սերպ երկաթուղեաց միացման կէտն որոշելու ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՑԱՒԱԿՑԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿ
ԱՄԵՆԱՊԱՏԻՒ
Տ· ՄԱԿԱՐ ՍՐԲԱԶԱՆԻ

Ինչպէս որ Էջմիածնայ Ս. Սինոդն Հոգելոյս Տ. Ներսէս Պատրիարքի վախճանման առթիւ յառաջագոյն իւր ցաւակցութիւնն յայտնած էր հեռագրով, այժմ ևս Կաթողիկոսական Տեղակալ Ամեն. Տ. Մակար Սրբազան Արքեպիսկոպոս Բջնիէն հետեւեալ ցաւակցական գիրն ուղղած է առ Գեր. Ամենապետն Կրօնական Ժողովոյ, Խորէն Նարպէյ Սրբազան ·

«Գերապատիւ Ամենապետի Կրօնական Ժողովոյն Հայոց Կ. Պոլսոյ Խորէն Սրբազան Արքեպիսկոպոսի ·

«Սիրեցեալ Եղբայր ի Քրիստոս ·

«Մահագոյժ համբաւ կնքեցման կենաց յաւերժայիշատակ Պատրիարքին Հայոց Կոստանդնուպոլսոյ Տեառն ՆԵՐՍԻՍԻ Արքեպիսկոպոսի Վարժապետեան իբրև զկայծակն յամպոց երկնից թռուցեալ կարեվէր խոցեաց զսիրտս մեր և ամենից ազգայնոց մերոց որք ընդ ոլորտս տիեզերաց, և կարի յիրաւունս, զի որ ի կատարեալ հասակի փորձառու կենաց երախտաւորութեան իւրոց ունէր առաւել քան զաւել առաքինանալ յասպարէզի ազգային և եկեղեցական վսեմ գործոց ըստ օժտեալ ինքեան ի վերուստ բնական և բարոյական ձրից հոգւոյն, ահա՛ ի նմին առոյգ հասակի կենաց կնքեաց զիւր մահկանացուն՝ թողլով զազգն ի տարտամ վիճակի, զազգային և եկեղեցական գործս ի թերակատար դրութեան և զամենայն զհոգեւորականս ի մանկոց վարանման ։ Եւ ա՛յսպէս՝ մեք ոչ ևս ունիմք զՆԵՐՍԷՍ, որ լի արդիւնաւոր գործովք առաքինութեան վերապայծառ ունել զվարձս վաստակոց իւրոց, այլ ցաւիմք և ողբամք ընդ մերս թշուառ և ապաբաղդ դրութիւն · քանզի մինչ ըղձայր եւ փափաքէր օրհնեալ ազգն մեր զայրութեանն բառնալ զքօղ ի դիմաց Մօրն Լուսոյ Սրբոյ Կաթուղիկէ Էջմիածնի, և ահա՛, ըստ մերոյս ապաբաղդութեան, նոյն քօղ սգաւորութեան շրջապատեաց և զԱթոռ Պատրիարքութեան Հայոց Կոստանդնուպոլսոյ ։

«Այժմ, Գերապատիւ Սրբազան Եղբայր, ոչ ևս է ՆԵՐՍԷՍ ի միջի, ուրեմն զի՞նչ պարտիմք առնել · զի ողալ, ողբալ և տրտմագնեալ վարանիլ ընդունայն ինչ են · այլ պարտ և արժան է Ձեզ, ըստ Աստուածատուր պարգեւաց և քանքարաշատ շնորհացդ մխիթարել ի Հոգին Սուրբ և մխիթարել զբազմապատուարժան Անդամս Կրօնական, Քաղաքական և Ազգային Ժողովոց ի կենդանի գլուխն Եկեղեցւոյ Քրիստոսի՝ մաղթելով ի Հօրէն Լուսոյ հանգուցանել զհոգի բազմարդիւն Հովուապետին ՆԵՐՍԻՍԻ ի լոյս երեսաց իւրոց և փութալ ձեռնարկել յընտրութիւն նորոյ Պատրիարքի ի գերարժան Հոգեւորականաց Ազգիս, հաւատի գոլով՝ զի որ զօրացոյց զհանգուցեալն ի գործ Պատրիարքական պաշտաման, զօրացուսցէ՛ անշուշտ և զնորընտրեալն նախնի ողեւորութեամբ և գաղափարաւ յօգուտ և ի բարեկենդանութիւն բազմախուռն Հայ Ազգիս ։

«Յանձն արարեալ զԳերապատիւ Սրբազնութիւնդ և զՊատուարժան Անդամս Կրօնական, Ազգային և Քաղաքական Ժողովոց ի մխիթարութիւնն Երկնից՝ մնամք,

Գերապատիւ Սրբազան Եղբայրութեանդ
Աղօթակից
ՄԱԿԱՐ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ի 6ն Նոյմ. 1884 ամի
ի Բջնի.

Աղթամարայ Ամեն. Խաչատուր Կաթողիկոսն հետեւեալ ցաւակցական հեռագիրն ուղղած է առ Գեր. Տ. Խորէն Նարպէյ Արքեպիսկոպոս ·

(Բնագիր)

Երմէնի մէճլիսի րուհանի րէյիսի Սէրփիսքօփոս Նար Պէյէ

Փաթրիգ Ներսէսին իրթիհալը տարը պագասի մահզունիյէթ ֆէվքէլատէ օլուպ տուա օգունմաք իւզրէ ումում քիլիսէլէրէ թէնպիհաթ իճրա օլունդուղունտան սիպարիշ մահսուսումըզ զիւտէրէ տուա օլունմասը սիլիւրքիլուր ։

Կաթողիկոս Մէլլէթի
Էրմէնիյան Աղթամար
ԽԱՉԱՏՈՒՐ

Առ Ամենապետն Կրօնական Ժողովոյ Հայոց Նար Պէյ Սրբազան

Ներսէս Պատրիարքի վախճանման լուրը խորին ցաւօք լսեցինք · աղօթարարուած լինելով բոլոր եկեղեցեաց մէջ պաշտօններ կատարել, մեր վանուց մէջ ևս հոգեհանգստեան մեծ հանդէսներ կատարուեցան ։

Կաթողիկոս Հայոց Աղթամարայ
ԽԱՉԱՏՈՒՐ

Քաղաքական Ժողովն իւր վերջին նստին մէջ տնօրինութիւն մ'ըրաւ վերաբերմամբ ազգայնոց առողջապահական վիճակին ։ Տեղեկանալով թէ երկու ախտեր, կրուփ (դըղըլ) և տիֆթէրիա (դուշ պօղան) կը ճարակին մայրաքաղաքիս մէջ, որոշեց Շրջաբերականներ ղրկել մայրաքաղաքիս Թաղխորհրդոց, որպէս զի մէկ մէկ բժիշկ կարգեն՝ Թաղային դպրոցներն ամեն առաւօտ այցելելու համար, որպէս զի եթէ այդ ախտերէ վարակեալ աշակերտ վրայ ախտանիշ տեսնուի, տուն ղրկուի՝ թէ՛ դարմանուելու և թէ՛ վարակման առաջքն առնելու նպատակաւ։ Ծնողաց վրայ եւ մեծ պարտականութիւն կայ, այսպիսի պարագայից մէջ, բացառիկ ուշադրութիւն ընծայելու իրենց զաւակաց առողջական վիճակին։

Քաղաքական Ժողովն հաւանեցաւ Տիվրիկի Ազգ. կալուածոց Հոգաբարձութեան առաջարկին, որ, ինչպէս երէկ ծանուցինք, կը խնդրէր իրենց նորաշէն Արամեան դպրոցը նուիրել Հոգելոյս Պատրիարքին անուան ։

Կիւրինի ազգային ժողովները հեռագրաւ կը խնդրեն որ Ղեւոնդ եպիսկոպոս, որ, ինչպէս յայտնի է, Կիւրին կը գտնուի բաւական ժամանակէ հետէ, Առաջնորդ լինի իրենց ։ Իսկ եպիսկոպոսը կը հեռագրէ թէ ինք կ'ուզէ Կ. Պոլիս գալ ըստ կոչման Խառն ժողովոյ, բայց Կիւրինցիք թոյլ չեն տար ։ Միւս կողմէ, Պլէճիկի առաջնորդական տեղապահ Յովսէփ վարդապետ կը ծանուցանէ թէ իւր «Պույրուլթին» ընդունած է, և սկսած է պաշտօնավարել ըստ օրինի, բայց Ղեւոնդ եպիսկոպոս անդադար կը հեռագրէ իւր կուսակցաց թէ ի մօտոյ Պլէճիկ իւր առաջնորդական վիճակը պիտի վերադառնայ ։ Իսկ Պլէճիկի Գաւառական ժողովն, որ յառաջագոյն խնդրած էր քանիցս Ղեւոնդ եպիսկոպոսի հրաժարեցումն, այժմ նորա վերահաստատութիւնը կը խնդրէ, «որովհետեւ Ղեւոնդ եպիսկոպոս 200 ոսկւոյ չափ պարտք ունի Պլէճիկցիներու»։

Աւասիկ առաջնորդական կարի հետաքրքրաշարժ և գրեթէ գայթակղական խնդիր մը ։

Ծանօթ է Խառն Ժողովոյ որոշումն յայսմ մասին, որ է՝ Ղեւոնդ եպիսկոպոսին բնաւ պաշտօն չտալ մինչեւ որ Կ. Պոլիս գայ ։

Պուլկարիոյ Հայոց Գեր. փոխ–Առաջնորդն ի դիմաց Պուլկարիոյ Հայոց իւր ցաւակցութիւնը յայտնած է առ Գեր. Ամենապետն Կրօնական Ժողովոյ ուղղեալ Նամակաւ մը ։

Նմանապէս Մանչէսթրէն Սարգիս էֆէնտի Ֆընտըքլեան՝ Մանչէսթրի Հայոց ցաւակցական զգացմանց թարգման կանգնած է առ Ն. Սրբազնութիւն ուղղեալ Նամակաւ մը ։

Ռումանիայէն Ստեփան էֆէնտի Գօտէրեան ևս հետեւեալ ցաւակցական Նամակն ուղղած է առ Գեր. Նարպէյ Արքեպիսկոպոս ·

«Սրբազան Ներսէս Պատրիարք Հօր կորուստ զիւրաքանչիւր Հայն ի սուգ թողեց · ուստի ես ալ կուգամ այսօր իբր Հայու որդի տխրական պարտականութիւն մը կատարել իմ խորին ցաւակցութիւնս յայտնաբերելով և ի մէջ բազում պսակաց որովք շրջապատեալ է դամբանն յիշոն մեծ բարերարին, տացէ Աստուած որ իմ այս քանի մը տող ընդունելութիւն գտանեն ։

«Միանգամայն ի սրտէ կը մաղթեմ որ Ամենակարողն Աստուած ի սփոփումն վշտաց ազգիս մերոյ, Ներսէս Սրբազանին այդ փայլեալ Աթոռին վրայ արժանի և լուսամիտ յաջորդ մը նուիրէ։ Կը խնդրեմ, իմ սիրելի Սրբազանս, ցաւակցութեանս թարգման լինիլ առաջի Ազգային Պատրիարքարանի։

«Մնամ Ձեր Սրբազնութեան խոնարհ որդի

Ստեփան Գօտէրեան

7 Նոյեմ. 1884

Ուսումնական Խորհրդոյ ԼԲ. նիստը տեղի ունեցաւ երէկ ի Ղալաթիա ։

1. Ազգային վարժարանաց մէջ Տաճկերէն լեզուի ուսուցման մասին Նախընթաց նստի որոշմամբ հրաւիրեալ տաճկագէտ դասատուներէն Արիկեան Միհրան և Գալֆաճեան Պօղոս էֆէնտիները ներկայացած ըլլալով՝ Խորհուրդը հրահանգ տուաւ յիշեալ էֆէնդիներու որ իրենց հետ առնելով Խամերեան Սեդրակ էֆէնտին այցելեն ազգային վարժարաններն և քննեն թէ Տաճկերէն լեզուի ուսումն որո՞ց ձեւով և ի՞նչ աստիճան կը մշակուի և ի՞նչ է աշակերտաց վիճակն և իրենց տեղեկագիրը բերեն խորհրդոյ ։

2. Խորհուրդն ընդարձակ խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ Ազգային Կրթական ընդհանուր օրինաց ծրագրոյն վրայ և որոշեց իւր յաջորդ նիստը սոյն խնդրոյն յատկացնել ։

3. Որոշեց որ իւր անդամակիցներէն Փափազեան Նշան և Մելիքեան Մկրտիչ էֆէնդիներն այսօր՝ ուրբաթ այցելեն Եէնի գաբուի Ազգ. վարժարանները, քննելու համար Հայկանուշ վարժարանի խնամակալութեան և Թաղխորհրդոյ միջև գտնուած խնդիրն ։

4. Գեր. Պատր. Փոխ. Հօր մի պաշտօնագրոյն վրայ ի նկատի առաւ Սղերդի Առաջ. Տեղապահ Գեր. Նէվրուզեան Յովհաննէս վարդապետի ազգասիրական և ուսումնասիրական ջանքերն և գոհութեամբ տեղեկացաւ որ յիշեալ Գեր. Տեղապահն վերջին չորս տարւոյ միջոցին իւր վիճակին մէջ հինգ վարժարաններ կառուցեր է, Տիլ, Պաւքոյ, Պերան և Հեչոյ գիւղաքաղաքներու մէջ և մէկ քարուկիր ընդարձակ վարժարան Սղերդի մէջ ։

5. Նարլը գարուի Հոգաբարձութեան խնդրոյն վրայ որոշեց գրել թէ վարժարանի մրցանակաբաշխութիւնն կրնայ յառաջիկայ կիւրակէ կատարել անշուք կերպիւ, ի սուգ երջանկայիշատակ Ս. Պատրիարք Հօր մահուան, եթէ ոչ հարկ է 15 օր յետաձգել հանդիսաւոր կերպիւ ընելու համար ։

6. Իւսկիւտարի ուսուցչաց ոմանց կողմէ մի հանրագիր մատուցուած ըլլալով աչաղուրկ Կէզիւրեան Թագէոս պատուելիի վիճակին նկատմամբ և նկատելով որ Ուսումնական խորհուրդն արդէն բազմիցս պարագաներու մէջ օգնած է յիշեալ պատուելիի և իւրեն նպաստաւոր պաշտօններ առաջարկած և ի մասնաւորի Սենեքերիմեան ընկերութեան հետ շահաւէտ կարգադրութիւններ ըրած է, իւր պարտաւորութիւնը վերջացած համարելով նկատողութեան չառաւ զայն ։

Բաց ասոնցմէ խորհուրդն զբաղեցաւ Ֆէրի գիւղի, Գուրուչէշմէի և Պէյքոզի կրթական և այլ մասնաւոր կարգադրական խնդիրներով ։

Լրագրական ասպարիզին վրայ ծանօթ Տ. Գ. Բէլէկեան էֆէնտի այս օրերս պիտի ձեռնարկէ հրատարակել «Ծէնա» անուամբ գրական և գիտական շաբաթաթերթ մը, հայատառ և թրքաբարբառ ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Առեւտրական նախարար Սուպհի փաշայի հանգուցեալ հայրը Սամի փաշա, ի կենդանութեան իւրում Իմթիազի պատուանշանն ստացած լինելով, Վեհ. Սուլթանն այժմ նոյն պատուանշանը շնորհեց նորա որդւոյն Սուպհի փաշայի ։

Ուստի Ն. Վսեմութիւնն երէկ Կայսերական պալատը գնաց իւր շնորհակալութիւնները մատուցանելու առ Վեհ. Սուլթանն ։

Ռուսական դեսպան Պ. Նէլիտոֆ իւր ուղեւորութիւնը վերջնապէս վաղուան թողած է ։ Կ'ըսուի թէ դեսպանը մեկնելէ առաջ անգամ մ'եւս պատիւ պիտի ունենայ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու։ Իսկ Տիկին Նէլիտոֆ՝ Թրիեստի ճամբով Իտալիա պիտի երթայ ։

Դեսպանատան խորհրդական Պ. Օնուի՝ Լիզպոնի (Բորթուկալ) դեսպան անուանուիլը ճիշդ է, այսու հանդերձ Պ. Օնու պիտի վարէ Պոլսոյ դեսպանատան գործերն ի բացակայութեան Պ. Նէլիտոֆի ։

Նախընթաց օրը Ռուսիոյ Կայսրուհւոյն ծննդեան տարեդարձին առթիւ ընդունելութիւնք եղան ռուսական դեսպանատան մէջ ։ Կայսերական պալատան և Բ. Դրան կողմէ յատուկ պաշտօնատարներ ղրկուեցան ի շնորհաւորութիւն ։

Ռուսիոյ արդի Կայսրուհին՝ Մարի Ֆէօտորովնա, ծնած է 1847 Նոյեմբեր 2ին, հետեւաբար 37 տարեկան է ։ Տանիմարքայի Քրիստիան Թ. թագաւորին աղջիկն է և 1866 նոյեմբեր 9 ին ամուսնացած է Ալեքսանդր Գ. Կայսեր ։

Ընթերցողք կը յիշեն անշուշտ Բերայի Նախորդ կառավարիչ Պահրի փաշայի ծանուցեալ դատը ։ Պետական խորհուրդը մանրամասն քննութեան առած էր անոր դէմ եղած ամբաստանութիւններն և այս նպատակաւ կազմեալ յանձնաժողովը տեղեկագիր մը պատրաստած է որ կատարելապէս կը հաստատէ, ըստ Մօնիթէօրի, արդարութիւնն յիշեալ բարձրաստիճան պաշտօնէին, որ արդէն իսկ ազատ է դատաստանէ և որ եւ է պատասխանատուութենէ ։

[illegible], Քրիստոնեաներէն զինուոր առնելու առաջարկին, զոր Թուրք թերթ մ'ըրած էր, սկզբամբ հաւանելով, սա խորհութիւնը կը պատմէ իւր երէկի յօդուածին մէջ ·

«Նախորդ սերնդեան մէջ Թուրքիոյ առաջնակարգ քաղաքագէտք այս բարենորոգման (Քրիստոնեաներէն զօրք առնելու) կողմն էին ։ Րէշիտ, Ֆուատ և Ալի փաշայք համամիտ էին, և կը կարծենք թէ Սուլթան Ապտ–իւլ–Մէճիտ ևս ։ Այս իմաստով օրէնք մ'ալ խմբագրեցաւ և ընդունեցաւ Նախարարական մեծ ժողովէն, և Սուլթանին Իրատէն կը սպասուէր ։ Պատրիարքները խնդրոյն մանրամասնութեանց վերաբերեալ ինչ ինչ պարագայք մէջ բերին, և անշուշտ ընտիր պատճառներով, խնդիրը կանգ առաւ հոն ։ Երբ 1853ին պատերազմ ծագեցաւ Ռուսիոյ հետ, այս գաղափար նորէն յուզուեցաւ ։ Այն ատեն շատ մը բոլոնացի գաղթականք կ'ապրէին ի Թուրքիա ընդ պաշտպանութեամբ Սուլթանին, որ Ռուսիոյ տիրապետութենէ հալածեալ, չէր ուզած յանձնել զայնս ։ Ասոնց մէջ էր քաջարին և խելացին Սատըք փաշա, որ Իսլամութիւն ընդունած էր երախտագիտութեամբ ։ Սատըք փաշա Բոլոնիոյ հալածողաց դէմ իւր ատելութիւնը ցոյց տալու համար, հեծելազօրաց երկու գունդ կազմեց ։ Ասոնք Քրիստոնեաներէ բաղկացեալ էին, մեծ մասամբ Բոլոնացի, և Պուլկարք ոմանք ևս Օսմանեան դրօշին ներքեւ մտան, և Դանուբի վրայ մարտնչեցան Էօմէր փաշայի հրամանաց տակ ։ Այս երկու գունդերէ մին այսօր կարծենք Ադրիանուպոլիս կը գտնուի, միւսն ի Լիբանան ։ Երկուքն ալ տակաւ առ տակաւ Իսլամութիւն ընդունեցին, թէեւ ի Լիբանան գտնուող գունդին Քրիստոնեայ մը կը հրամայէ դեռ ։»

Որպէս կը յիշեն ընթերցողք, Ն. Կ. Վեհափառութիւնն ասկէ առաջ հրամայած էր որ Օսմանեան քաղաքային և զինուորական բոլոր բարձրաստիճան պաշտօնատարաց լուսանկարները պարունակող Ալպոմ մը պատրաստուի ։

Թէրճիմանը Հագիգաթ կ'ըսէ թէ յիշեալ պաշտօնատարաց շատերը փութացած են իրենց լուսանկարներն հանել տալ Կայսերական Լուսանկարիչ Բարկօբուլոյ էֆէնտիի գործարանին մէջ, և միացեալներն ևս հետզհետէ պատրաստել կուտան ։

Օրտուէն ամսոյ 10 թուականաւ և 20 գաղթականաց ստորագրութեամբ առ Թէրճիմանը Հագիգաթ ուղղեալ հեռագիր մը դարձեալ դառնալով կը գանգատի Տրապիզոնի կուսակալ Սըրրի փաշայի դէմ, բողոքելով որ երբեք լաւ աչքով չնայիր գաղթականաց վրայ, և գաւառին մէջ ի գործ դրուած անկարգութեանց հեղինակ կը ճանչնայ միշտ գաղթականները ։

Թէրճիմանը Հագիգաթ կ'ըսէ թէ այդ իմաստով ուրիշ հեռագիր մ'ալ եկած էր իրեն, բայց արժան չէր դատած հրատարակել, ըստ որում չէր յուսար որ Սըրրի փաշա այդպիսի ընթացքի մը մէջ գտնուի ։

Նէոլոգոս կ'ըսէ թէ Յունաց եկեղեցական առանձնաշնորհմանց խնդրոյն կարգադրութեան համար Թուրքիոյ ամեն էն հեռաւոր գաւառաց յոյն բնակչաց կողմէ դեռ մինչեւ ցայսօր շնորհակալութեան ուղերձներ կը հասնին, լի երախտագիտական զգացմամբ, առ Վեհ. Սուլթանն ուղղեալ։

Մեծ Եպարքոս Բարձր. Սայիտ փաշա կիւրակէ օրը կայսերական Թիֆէնկպաշ Հիւսէյին Հիւսնի փաշայի ապարանքն երթալով Նորին Վսեմութեան հիւանդագին վիճակէն լուրեր հարցուց ։

Քաղաքապետ Մազհար փաշա, որ անձնական տկարութեան պատճառաւ քանի մ'օրէ ի վեր իւր ապարանաց մէջ մնալ հարկադրուած էր, երէկ պաշտօնատեղին եկաւ ։

Առողջապահական յանձնախումբն որոշած լինելով որ Սէվաստոպոլէն եկող նաւերն 8 օր քարանթինա ստանան, այդ որոշումն երէկուընէ սկսեալ ի գործ կը դրուի ։

Օսմանեան Պանքայի Լոնտրայի ճիւղին Տնօրէն Պ. Ռ. Աթէրֆիլտ, որ տակաւին մայրաքաղաքս կը գտնուի, այսօր Պրուսա ուղեւորեցաւ ։

Մեծ–Շուկայ, Փէրտահճի փողոց Շէքէրճի Օղլուի սնանկութիւնը ծանուցին երէկ ։ Սա Հրէայ վաճառական մ'է՝ սպիտակ կերպասուց՝ և բացը կը հաշուուի 11,000 ոսկի, որոյ 8000 ոսկին Հայ վաճառականներու կը պարտի ։

Սնանկութիւնն յայտնուած է շաբաթ օրը և կ'ըսուի թէ պարտատէրք կրցած են 100ին 50 վճարում մը ստանալու կարգադրութիւն մ'ընել ։

Իսթէրն Էքսբրէս իւր երէկի թերթին մէջ «Երկաթուղիք ի Փոքր Ասիա» խորագրով խմբագրական յօդուած մը գրած է, յորում Օսմանեան կառավարութեան դրամական կացութեան և սոյն օրինակ կարեւոր ձեռնարկի մը օգուտներուն վրայ խօսելով, կ'ըսէ «Փոքր Ասիոյ մէջ երկաթուղիներ հաստատելու համար համաձայնութիւն մը գոյացնելու հաւանականութեան վրայ գոհացուցիչ լուրեր կը հասնին մեզ ։ Առաջին անգամը չէ որ այս տեսակ յոյս մը կը տածենք, բայց մինչեւ ցարդ յուսախաբութիւն միայն ունեցանք ։ Այս անգամ գաղափարն աւելի որոշ է և այս ձեռնարկն ի գլուխ հանելու կոչուելիք անձանց անուանք յոյժ պատուաւոր են ։ Եթէ այս յոյս իրականութիւն գտնէ, յայնժամ պէտք է անկեղծօրէն շնորհաւորել կառավարութիւնն և երկիրը ։»

Ափրիկեան Տրիպոլսոյ պաշտօնական լրագիրը Թարապլուս կը գրէ թէ Ֆէզզանի կառավարիչը ծանուցած է գաւառին կուսակալին թէ հոկտ. 5ին Սուտանեցւոց կարաւան մը կըսպասուէր Տրիպոլսոյ Սալմակաթ կոչուած տեղը ։

Հարիւր ութսուն Թաթար գաղթականք նախընթաց օրը մայրաքաղաքս եկան ։

Բերայի թերթ մը կիմանայ թէ միտադրութիւն կայ կենդանաբանական պարտէզ մը հաստատել Թագսիմի Թաղապետական պարտէզի մօտակայ բլրակին վրայ, որ յարմարագոյն վայրը կրնայ լինիլ այս տեսակ հաստատութեան մը համար ։ Տաք կլիմայի վարժուած կենդանիք պիտի կրնան դիւրաւ ապաստանիլ բլրակին խորտուբորտ վայրերն, որ աւելի տաք են բաղդատաբար ։ Արդէն իսկ Թուրքիա իւր ընդարձակ երկիրներուն մէջ այնքան այլազան կենդանիներ ունի որ ո՛ ինքնին կրնան այս տեսակ պարտէզ մը կազմել · Ափրիկէի կենդանիք ևս մեծ սակ մը կրնան գրաւել, և Ափրիկէի և Հնդկաստանի կենդանեաց փոխադրութիւնը կը դիւրանայ Սուէզի ճանբով ։

Կայսերական Թիֆէնկպաշ Հիւսէյին Հիւսնի փաշայի հիւանդութիւնը միշտ նոյն տագնապալից վիճակին մէջ է ։ Մայրաքաղաքիս երեւելի բժիշկներն որք կը դարմանեն զնորին վսեմութիւն տարակարծիք գտնուած են · մէկ մասը կ'ըսէ թէ հիւանդն անյոյս վիճակի մէջ է · միւս մասը կ'ըսէ թէ ազատելու մեծ յոյս կայ ։ Սաստիկ վիճաբանութիւն մը բացուած է երկուց կողմանց և գլխաւորաբար Տօքթօր Միլիքի (յոռետես) և Տօքթօր Զամպաքոյի (լաւատես) միջեւ ։ Տօքթօր Խորասանճեան էֆէնտի ևս համամիտ է այս վերջնոյն ։ Յոռետեսք հետեւ ուրեմն ձեռք քաշեր են և հիւանդն յանձնուեր է Տօքթօր Զամպաքոյի և իւր համամիտներու խնամոց ։

Եւրոպական լրագիրք իբր հետաքրքրական դէպք մը կը յիշատակեն թէ նախորդ Խտիվ Իսմայիլ փաշա Բարիզու մէջ այցելութիւն տուեր է պապական նուիրակ Տ. Տի Բէնտէի ։

Լոնտրայէն կը հեռագրեն թէ Սպարթալի դրամատան սնանկութիւնը կարծուածին չափ մեծ չէ եղեր և մէկ մի անգլիական ոսկւոյ փոխարէն 12 շիլին, այսինքն հարիւրին 60 պիտի կրնայ տրուիլ եղեր պարտատէրաց։ Թայմզ կ'ըսէ թէ յիշեալ դրամատունը վտանգաւոր կերպով որ և է շահադիտական գործողութեան չէ ձեռնարկած ։

«Էժիբշըն Կազէթ» կ'իմանայ թէ հոկտեմբեր ամսոյ մէջ 274,349 ¼ օխա ծխախոտ և սիկար ներմուծուեր են յԵգիպտոս, և որոց համար 9469 եգիպտական ոսկւոյ մաքս վճարուեր է ։ Դիտելի է որ այս քանակութեան մէջ միայն 10 ¼ հոխա Հավանայի սիկար կայ, որովհետեւ ասոնց տուփին համար 50 ղրուշ մաքս կ'առնուի, մինչդեռ միւս սիկառներու օխային 10 ղրուշ մաքս կը վճարուի ։

Քաղաքապետ Մազհար փաշա որոշած է իւր վարչութեան մէջ ինչ ինչ բարեւոքումներ ներմուծել ։ Նախառաջ որոշած է որ յանձնարարական չընդունուի քաղաքապահ զօրաց ընտրութեան համար · յատուկ յանձնաժողով մը պիտի կազմուի որոյ առջեւ քննութեան պիտի ենթարկին ներկայացեալ անձինք և վկայական ստանան ։

Ծովային պաշտօնատան մէջ վերջերս երեւան եկած զեղծում մը և

Մուսթաֆա անուն անձի մը բանտարկութիւնը պատմած ենք արդէն ։ Ծովային Նախարարութեան կողմէ առ Թարիգ ուղղեալ պաշտօնական տեղեկութիւն մը հետեւեալ կերպով կուղղէ ցարդ պատմուած իրողութիւնն ։

Յիշեալ պաշտօնատունը մի քանի սպայից պարտամուրհակներ տուած էր անվճար ամսականաց հաշւոյն, զորս ապա Հավալէի հետ փոխանակած էր ։ Մուսթաֆա էֆէնտի բանալով այն պարկն ուր այդ մուրհակները պահուած էին, Ղալաթիոյ սեղանաւորի մը ծախած էր զանոնք ։ Այս կերպով մուրհակները Վասիլաքի և Այասեան անուն երկու վաճառականաց ձեռք անցած էին որք ծովային պաշտօնատան հետ գործ ունենալով, անդ ներկայացած էին դրամը գանձելու համար ։ Ասոր վրայ կասկած յարուցուելով, քննութիւն բացուեր և Մուսթաֆայի յանցաւորութիւնը ճանչցուեր է։ Մուրհակներու գումարը կը հասնի 191,302 ղրուշի ։

Սելանիկի քաղաքապետական ժողովոյ Նախագահ Ալի էֆէնտի մեռեր է։

Երէկ ռուսական Նաքիմոֆ շոգենաւով երկու հարիւր շրջանաւարտ զինուոր ղրկուեցան Յեգիպտոս ։

Այս օրերս դարձեալ բաւական թըւով չէրքէզ գաղթականք կսպասուին Կերչէն ։

Լիւլէ—Պուրկազի բնակիչք տեղական իշխանութեան թողեր են 5507 ղրուշի գումար մը զոր կը պահանջէին ապրանաց փոխադրութեան համար, պայմանաւ որ այդ գումարով վերանորոգուի կառավարութեան պաշտօնատունը ։

Բերայի ոստիկանութեան պաշտօնէաներէն Եուսուֆ էֆէնտի, որոյ ապօրէն ընթացից դէմ Բերայի թերթերը շատ անգամ կը գանգատէին, անցեալները Թրօգատէրօ զբօսարանին մէջ, ուր պատուաւոր անձինք կը յաճախեն, իւր պաշտօնի սահմանէն դուրս ելած և խել մը սպառնալիքներ բրած լինելով, Թարիգ կըսէ թէ այդ պաշտօնեայն անմիջապէս ձերբակալուած և քննութեան ենթարկուած է ։

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ

Օսմանեան Հանրային Պարտուց Վարչական խորհուրդը վերջերս ծանուցած էր հասարակութեան թէ Ընդհանուր Պարտուց 5 0/0 տոկոսաւոր քանի մը արժէթղթեր, որոց թիւը նշանակուած էր լրագրաց միջոցաւ, չէին գտնուիր այն արժէթղթոց մէջ որոց տոկոսի և գըլխաւճարի վճարումը իրեն կը վերաբերի 1881 դեկտեմբեր 8/20ի կայսերական Իրատէին համաձայն ։

Նշանակեալ արժէթղթոց մէջ կը գտնուին հետեւեալ թիւերը կրող արժէթուղթք ևս.

Թիւ		արժէթղթ.	ոսկւոյ
626,648–626,660	այսինքն	13	100
626,666–626,672	»	7	»
626,681–626,710	»	30	»
627,384–627 392	»	9	»
627,396–627,402	»	7	»
627,404–627,474	»	71	»
627,481–627,490	»	10	»
627,498–627,500	»	3	»
760,004–	»	1	50

Օսմանեան Կայսերական Պանքան, որոյ յանձնարարուած է Ելմտական Պաշտօնատան կողմէ այս վերջին արժէթըղթերը շրջաբերութենէ քաշել, կը ծանուցանէ արժէտէրաց թէ կրնան զանոնք ներկայացնել իւր Ղալաթիոյ գրասենեակն, Պորսայի գնոց համեմատ անոնց արժէքը տալով ստանալու համար։

Կ. Պոլիս, 25 Նոյեմբեր 1884

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Փարիզ, 26 Նոյեմբեր

Երեսփոխանական ժողովին մէջ Նախարարապետ Պ. Ժիւլ Ֆէրրի՝ հարցման մը պատասխանելով ըսաւ թէ Կառավարութիւնը կ'ընդունի Անգլիոյ միջնորդութիւնը Ֆրանքօ–չինական խնդրոյն մէջ, Քէլունկի և Թամսիւիի (Ֆորմոզա) առժամեայ գրաւման հիման վրայ ։

Նախարարապետը ծանոյց նաեւ թէ ի բաց առեալ Թօնքինի համար խնդրուած 7 միլիոնի վարկն, կառավարութիւնը 43 միլիոնի ուրիշ վարկ մը պիտի խնդրէ 1885 տարւոյ առաջին վեցամսեին համար (Ծովահաղորդ–Բիւրօ) ։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՄԱՐՈՔ

Թանժէր, 26 Նոյմ.

Ֆրանսայի և Մարոքի միջեւ առկախ մընացած դժուարութիւնք կարգադրուեցան ։ Մարոքի Սուլթան Մուլէյ–Հասան Ֆրանսական դեսպան Պ. Օրտէկայի նամակ մը ղրկեց, յորում ամենակատարեալ կերպիւ ներողութիւն կը խնդրէ քանի մը պաշտօնատարաց ընդդէմ Ֆրանսացիներու կամ Ֆրանսական պաշտպանեալներու ի գործ դըրած անիրաւութեանց համար ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ՊԱՆՔԱ

Լոնտրա, 27 Նոյեմբեր

Պատրաստ մետաղադրամ — յաւելում — անգլ. ոսկի	166,000
Պանքնօթք իպահեստի — յաւելում — անգլ. ոսկի	363,000
Փոխանակագիրք և այլ թղթեր նուազում — անգլ. ոսկի	313,000
Պահեստի դրամոց համեմատութիւնն յանձնառութեանց հետ	39 3/8 0/0

ԱԺԱՆՍ ՌՈՒԹԷՐ

ԼՈՐՏ ՆՈՐԹՊՐՈՒՔԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԸ

Լոնտրա, 26 Նոյմ.

Պ. Կլատսթօն՝ ընդդիմադիր կուսակցութեանց անդամոց ոմանց հարցապնդմանց պատասխանելով յայտարարեց թէ Անգլիոյ ընդհանուր շահը կը պահանջէ որ Լորտ Նորթպրուքի տեղեկագիրը Խորհրդարանին չհաղորդուի ։

Այս առաւօտեան Թայմզ կը հաստատէ թէ Կառավարութիւնն՝ երկար խորհրդակցութենէ յետոյ՝ որոշեր է Լորտ Նորթպրուքի տեղեկագրին պարունակած յանձնարարութիւնները չ'ընդունիլ, որովհետեւ հակառակ են երկրին շահուց ։

ՍՈՒՏԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գահիրէ, 26 Նոյ.

Տօնկոլայէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Լորտ Ուոլսլի Տօնկոլա վերադարձեր է մինչեւ Վատի Հալֆա պտոյտ մ'ընելէ յետոյ։ Նկատելով որ անգլիական զօրաց յառաջխաղացութիւնը գոհացուցիչ կերպով կը կատարուի, հրաման տրուեցաւ որ մաս մը զօրք սկսին յառաջ խաղալ դէպի հարաւ ։ Ուղտերու վրայ հեծած հետեւակազօրաց խումբ մ'արդէն Տօնկոլայէն մեկնած է Խարդումի ուղղութեամբ ։

Գահիրէ, 20 Նոյ.

Տօնկոլայէն վերջին ստացուած տեղեկութիւնք կը ծանուցանեն թէ Լորտ Ուոլսլիի ղրկած լրտեսներն, որոց տեղեկագիրք արժանահաւատ աղբիւրէ քաղուած են, Տօնկոլա վերադարձած են և կը հաստատեն թէ Խարդումի շրջակայքը գտնուող ապըստամբաց թիւը 15,000ի հասնի ։

ԼՈՐՏ ՏԸՖՐԻՆ

Աղեքսանդրիա, 26 Նոյ.

Լորտ Տըֆրին Բոր–Սայիտ հասաւ, ուր ընդունեցաւ եգիպտական իշխանութիւններէն և անգլիական հիւպատոսարանի մարդոցմէ ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 16 Նոյեմբեր

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)		110
3 » » (վճռկնի)		109 5/8
» Բարիզ » (պանքայի)		22 97 1/2
» » (վճռկնի)		23 5

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	գհկն.	9 8
Պորսային գոցուելէն վերջը	»	9 7 1/2
Բերայի մէջ	»	
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	9 07 1/2
Բարձրագոյն գին	»	9 7 1/2
Նուազագոյն	»	9 7
Կէս օրին	»	9 7
Իւնիֆիէ Եգիպտական (Գ. Կ.)		70 20
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ		69 25
Բերայի մէջ		—
Այս առտու բացուեցաւ Գ. Կ.		—
Կէս օրին		
Հէվալեսիզ		—
Բէջօր գօնսօլիտէի		—
» իւնիֆիէի		—
Փոխառութիւն 1863	Ֆր.	77
» 1865	»	58 50
» 1869	»	51 5
» 1873	»	46
Պօն տիւ Թրեզօր	Անգլ. Լր.	22 25
Ռումէլիի երկաթուղի	Ֆր.	45 75
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	384
Բաժնեթուղթ Լաւրիոմի	»	74

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ Ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	3 32
Քրէտի Ժէնէրալ (Գ. Կ.)	Օսմ. Լր.	7 10
Պանք տը Գօնս	»	5 33
Սօս. Շանժ է վալէօր	Օսմ. Լր.	3 25
Թրամուէյ	»	285

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 38
Անգլիական ոսկի	»	110 20
Բօլ Իմբերիալ	»	90 08
Քրիմեց	»	51 25
Ռուպլի Թղթադրամ	»	8 87
» արծաթ	»	89 30
Ֆիօրին	»	9 1
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108
Վեցնոց	»	103
Հինգնոց	»	103
Մէթալիք	»	98 20
Պղինձ	»	780
Թղթադրամ	»	3000

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 27 Նոյեմբեր ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ գոցուեցաւ	100 9/16
Օսմ. բացուեցաւ	8 9/16
» » գոցուեցաւ	8 1/2
Օսմ. փոխառութիւն 1865	11 7/8
» » 1869	10 3/8
» » 1871	68 3/4
» » 1872	21
» » 1873	9 1/4
Փոխառութիւն 1877	81 1/2
Պանք Օթօման	13 3/4
Ռուսական փոխառ. 73 (Գ. Կ.)	96 1/4
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիէ)	62 5/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	87 1/2
Տայրա Սանիէ	62
Տօմանիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	90 1/4
Հունգարական պարտաթուղթ 1877	102 3/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	—

Վիէննա, 27 Նոյեմբեր ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	123 65
Օսմանեան երկաթուղի	22 20

Բարիզ, 27 Նոյեմ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 0/0 բաց	108 62 1/2
» » 3 0/0 բաց	78 92 1/2
Օսմանեան քօնսօլիտէ բացուեցաւ	8 67 1/2
» » գոցու. (Գ. Կ.)	8 52 1/2
» » 1865	58
» » 1869	52
» » 1873	45
Օսմանեան երկաթուղի	46 50
» Բէժիի բաժնեթուղթք	523 75
Պանք Օթօման	597 50
Գրէտի Լիօնէ	523 75
» Ֆօնսիէ	1237 50
Բաժնետոմս Լիոնի (գուբ. կոր.)	1235
Սուէզի ջրանցք	1905
Ռուսական 5 0/0 1877ի	100
Իտալական Ռանթ	97 85
Եգիպտական միացեալ գոց	313 50
Սպանիական (արտաքին)	59 1/4
Բրիօրիթէ Թիւրք	387 50
5 0/0 Հելլենական	361 25
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 31

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Նոյեմբեր 27 ժ. 10, վ. 45

Ֆրանս. Ռանթ, 4 1/2 0/0	108 55
Օսմանեան »	8 50(.*)
Եգիպտական միացեալ	316 25

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ

«ԱՐԵՒԵԼՔ» Ի

ԳԱՀԻՐԷ, 6 Նոյեմբեր

Հոկտեմբեր 21 ին Եգիպտոսի Գաւառական Երեսփոխանական ժողովն արդի Նստաշրջանի Ե. նիստն ըրաւ ընդ Նախագահութեամբ առաջ. Տեղապահ Արժ. Ս. Հօր և Ատենապետութեամբ Վսեմ. Տիգրան բաշայի Ապրօ ։ Սոյն կարեւոր Նստի արդիւնքն եղող որոշումները կը հաղորդեմ Ձեզ համառօտիւ ։

Թէեւ Գաւառական սնտուկն դեռ եւս տագնապի մէջ է, բայց առաջնորդի մը ներկայութեան կարեւորութիւնը յոյժ զգալի ըլլալով, Վսեմ. Ատենապետ բաշան ժողովականաց ուշադրութիւնը հրաւիրեց այս կարեւոր կէտի վրայ, և միաձայնութեամբ ընդունելով առաջնորդի մ'անմիջական ընտրութեան կարեւորութիւնը, նոյն նստի մէջ ստուար մեծամասնութեամբ՝ Եգիպտահայոց Առաջնորդ ընտրուեցաւ Գեր. Մամբրէ վարդապետ Մարկոսեան, Ս. Երուսաղեմայ միաբանութենէն, որ ըստ մեր տեղեկութեանց այժմ ի Թիֆլիս կը գտնուի ։ Գաւառ. ժողովոյ այս ընտրութիւնը տեղեկագրով մը ծանուցուելով յԱզգ. Պատրիարքարան Կ. Պոլսոյ, պիտի խնդրուի որ հեռագրով կոչելով Նորին Գերապատուութիւնն՝ իւր նոր պաշտօնատեղին ղրկէ, ուր լաւագոյն յիշատակներ թողած է երբ ամօք յառաջ առժամապէս բնակած է անդ ։ Ամեն կողմանէ Գեր. Մամբրէ վարդապետի տրուած գովեստներն յոյս կը ներշնչեն մեզ թէ Գաւառական ժողովը չվրիպեցաւ իւր ընտրութեան մէջ ։

Նոյն Նստի մէջ ի նկատի առնուեցաւ նաև Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ և ազգային մի քանի կալուածոց նորոգութեան կարօտ վիճակը, պատուաւոր գրից տէր երեք անձերէ բաղկացեալ յանձնախումբ մը կազմեց լիազօր արտօնութեամբ, պաշտօն տալով նմա նպաստ հանգանակել հայ ժողովրդէն և այնու նորոգել տալ Ս. եկեղեցւոյ որմերն և Առաջնորդարանն ։ Ազգային կալուածոց կիսաքանդ մասին նորոգութեան համար, որ մեծամեծ ծախուց չկարօտիր իրենց արտադրելիք առատ հասոյթին բաղդատմամբ, ի հարկին փոխառութեան պիտի դիմուի։

Վսեմ. Ստեփան բաշայի պատուիրակութեան շնորհիւ Եգիպտահայք ունեցան սահմանադրական ժողովներ և խորհուրդներ, և միջազգային դատարանաց քառեակ վճռագրովք հատուցանելու դատապարտեալ ազգային արկեղ մեծագումար պարտուց բազմակնճիռ խնդիրն իրաւախոհութեամբ լուծուելով, ազգապատկան եկամուտներն արգելքէ զերծան ։ Միթէ ազգին համար նուա՞զ անգնահատելի ծառայութիւն մ'է, որ կը մատուցանէ այնքան անձնուիրութեամբ Վսեմ. Տիգրան փաշա՝ որ շնորհ ըրած է ստանձնել անդամակցութիւնն և ատենապետութիւնն Գաւառ. Երեսփ. ժողովոյ ։ Լիայոյս եմք որ Նորին Վսեմութեան շնորհիւ, ի մէջ այլոց, ազգին նպաստաւոր կերպիւ պիտի լուծուին ագարակային խնդիրներն և այսու ազգային Գաւառական սնտուկն ամ ըստ ամէ մի պատկառելի գումար գանձելու բաղդը պիտի ունենայ ։ Տակաւ համոզում կը գոյանայ ի մեզ, թէ Եգիպտահայոց համար նոր և երջանիկ թուական մը պիտի սկսի, հակառակ իրենաց սակաւութեան, և իրենաց բացառիկ դրից շնորհիւ պիտի յաջողին օր մը, և թերեւս մօտաւոր ապագայի մէջ լիովին բարւոքած տեսնել իրենաց ազգային վիճակն ամեն տեսակէտով ։ Այս յոյսն ևս քան զեւս կը զօրանայ ի մեզ, վասն զի Վսեմ. Նուպար և Թագւոր բաշաներու ազգասիրական գործակցութիւնը զօրաւոր գրաւական մ'է առ այս ։ Եգիպտահայ գաղթականութիւնն իւր երախտագիտական ըզգացումներն երբէք պիտի չդադրի արտայայտելէ առ Նոցին Վսեմութիւնս, որոց հաճոյ է անշուշտ լսել իրենց բարերարելոց գոհութեան մրմունջն և ցնծութեան աղաղակը ։

Հեռագիրը գուժեց ութ օր յառաջ հասարակաց Հօրն Տ. Տ. Ներսիսի Բարձրաշնորհ Ս. Պատրիարքի մահն և խոր վէրքեր բացաւ ամեն կարգի ազգայնոց սրտերու մէջ . վասն զի Նորա հանճարն, Նորա երկարատեւ պաշտօնավարութեան շրջանին մէջ ի հանդէս ածած անձնուիրութիւնն և չքնաղ համեստութիւնն, որոց շնորհիւ Պատրիարքական աթոռոյ շուքն աւելցուց, Վեհափառ Սուլթանի և Իւր լուսամիտ Նախարարաց ու Նշանաւոր օտարազգեաց համակրանքն, սէրն, շնորհներն և յարգանքն վայելեց, քաջածանօթ են, ինչպէս [illegible] [illegible], նոյնպէս նաև Եգիպտահայ գաղթականութեան, որ 17 տարի յառաջ պատիւ ունեցած է վայելել Նորին երջանկայիշատակ Սրբազնութեան երիցս ցանկալի ներկայութիւնը ։

Հոգելոյս Հայրապետին հոգեհանգըստեան տխրագին պաշտօնն այս կիրակի կատարուեցաւ տեղւոյս Ս. եկեղեցւոյ մէջ, որոյ կամարներն այս վերջին ատեններս արձագանք կը լինէին այն ջերմ մաղթանաց և աղօթից զորս Յաւիտենականին կ'ուղղէին հոգեւոր որդիք Նորին Սրբազնութեան, որպէսզի առողջութիւն շնորհէ իրենց Հօրն ։

Բազմահայ տեղեր ի սեւ հասարակաց կախուած ազդեր, տեղական բնիկ և օտար մամլոյ հրատարակութիւնք արդէն ծանուցած էին հայ ժողովրդեան իւր ամենասիրելի Պատրիարքին տարաժամ մահն և հոգեհանգստի տխրաւոր հանդէսի օրն ու ժամն ։ Յատկապէս հրաւիրեալ էին Վսեմ. Նուպար և Տիգրան փաշայք և այլ երեւելի ազգայինք ։ Եկեղեցին իւր փեսան հոգին յանձնող հարսի մը պէս զարդարուած էր . ամեն ինչ տխրութեան և սգոյ էր նշանակ ։ Ներսէս Վարժապետեանի վիմատիպ մեծադիր պատկերը զետեղուած էր մի յարմարագոյն վայր ։ Սրբավայրն արտասուոր երկսեռ բազմութեամբ մը գրաւուած էր ամբողջովին, այնպէս որ սակաւ ինչ յապաղող ազգայինք պարտաւորեցան յանկոյս սպասել ի գաւիթ Ս. Եկեղեցւոյ ։ Խորհրդաւոր տխրութիւն մը ամեն դէմքի վրայ կը տիրէր մինչդեռ ամեն սիրտ կը խօսէր բարձրաձայն ։

Հայ ազգն իւր հինգ Ներսէսներու համար ըսած է . «Յիշատակն արդարոց օրհնութեամբ եղիցի» . այս քաղցրալուր խօսք պիտի հնչէ ամեն հայ դարուց ի դարս այն Ներսէսի համար ևս, որոյ գերեզմանն այսօր արիւնախառն արտասուօք կ'ողողեմք ։

Ն. Մ. Ա[illegible]

ԳՐԱԴԱՏԱԿԱՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԻՈՅ

«Հնդեւրոպական Նախալեզու» անունով գրքին վրայ տուած յօդուածս (Արեւելք թիւ 238, 239), մանաւանդ անոր մէջ քննութեան տակ դրուած մէկ քանի բառերն ըստացան պատասխանի արդոյ Հեղինակին կողմանէ (Արեւելք թիւ 250) ։ Իմ յօդուածս չ'էր դատաքննութիւն այդ գործին վրայ ո՛չ ընդհանրապէս, և ո՛չ մասնական ամեն եղած համեմատութեանց վրայ . զի այդպիսի գործի ձեռնարկելու համար ունենալու էի մասնաւոր նպատակ կամ շահ . ես երկուքն ալ չ'ունէի . ունենալու էի աւելի ժամանակ, զոր հազիւ իմ պէտքիս կը բաւեցունեմ . ունենալու էի մանաւանդ այնչափ գովելի հմտութիւններ ամեն ազգակից լեզուաց վրայ, զորս արդոյ Գրիչը ունել կը խոստանայ ։ Իմ փոքրիկ գրչութեան գլուխն էր՝ տալ սակաւ ծանօթութիւն նոր ճիւղ գրուածքի մը, որ ազգիս մէջ դեռ շատ ծանօթացած չ'էր ։ Եթէ նորա հայերէն բառից բաղդատութեան մէջ տեսայ շատեր, զորս մեկնելու համար իմ քննութիւնք նորա տեսութեանց հետ միաբան չ'էին, զարմանք չ'է . ամեն գիտութեանց մէջ, ո՛րչափ ալ մէկ սկզբան վրայ շարժին կարծիք, տարանջատիլը՝ ի շահ գիտութեան կարեւոր պայմաններու կարգէն է ։ Ի՛նչ ընդհանուր օրէնքներ կը դիտէ Հայրըն, և կամ ո՛ր ճանապարհաւ քալելու է ընդհանուր բաղդատութեանց մէջ, կարծեմ ծանօթ ըլլալու է բաղդատական շաւղի մէջ մտնողներուն, որոց համար զուր տեղը աշխատեր է տողեր աւելցունելու իւր պատասխանոյն մէջ ։

Զարմանք կը ցուցընէ թէ ինչո՞ւ ես այնչափ կարեւորութիւն տուած եմ հնդիկ լեզուի՝ մինչդեռ Գերմանիոյ հայագէտ գիտնականաց ոմանց և յատկապէս իւր կարծիքն է, հայ լեզուն բաղդատել աւելի սլաւ, յոյն և գերմանական լեզուաց հետ քան թէ հնդկի . զի աւելի ապահով ու հաստատ է, իսկ հնդկի հետ բաղդատելը գրեթէ զուր ջան և անպտուղ աշխատութիւն ։ Այս ինծի համար օգտակար յայտնութիւն մի է անշուշտ . բայց ի՛նչպէս ըսեմ, իմ խեղճ շինուածքն արդէն յատակագծի մը վրայ հիմնած է, փայտակերտը բաւական բարձրացած . անոր վրայ նոր և քարուկիր ամրութիւն յաւելլուլ դժուարին է . անոր համար աղէկ դէ՛ս սա սկսած շէնքս աւարտել ու ծածքը գոցելու կը փութամ ։

Հնդիկ լեզուն, զոր ես սիրով ողջագուրած եմ, իմ կրթութեանցս մէջ երբէք ցուցած չէ ինձ թէ ինքն նախամայր ըլլայ ո՛չ հայերէնի և ո՛չ իւր ազգակից լեզուաց։ Հընդիկ, յոյն, սլաւ, գերման, լատին, կելտ, հայ եւ, են ժամանակակից առաջք մարդկային սպիտակ ազգի հոսանաց (Արեաց) . և ամենքն իրենց լեզուով աղբերացած մէկ (.°) ական աղբիւրէ, որոյ ելքն այժմ կորացած է ։ Ես հնդիկ լեզուին կարեւորութիւն տըւած եմ անոր համար որ, իմ լեզուիս ինչ ինչ գաղտնիքներ յայտնելու և պատմական նշոյլներ ծագելու պատճառ եղած է, և ինձ մխիթարանք ։ Ես հնդիկի բաղդատութեանց դիմած ատեն արգելք չկայ որ ուրիշ ոմն՝ ինձմէ աւելի քաջագէտ՝ ինչպէս Գերմանիոյ հայագէտ աշխատակիցք կը փափաքին, բաղդատէ սլաւի, յոյնի, գերմաներէնի հետ, և կամեցողութեան արգելք չկայ՝ ամեն ազգակից լեզուաց հետ միանգամայն ։ Ազգակից ամեն լեզուի հետ բաղդատելու գործը իւր ժամանակը լցած է . այլ եւս կարօտութիւն չկայ անոր ։ Մասնաւոր ճիւղերու առանձնական բաղդատութիւնը, բաւական է որ ընդհանուր կանոններէ ուղղութիւն առնու, այն ամբողջական եզրակացութիւնը կը հանէ, ինչ որ ամբողջական բաղդատութենէ մասնականի համար կրնայ յուսացուիլ ։

Հայերէնը հնդիկի հետ բաղդատելու կըրթութեանցս ժամանակ սա ճշմարտութեան քաջ խելամուտ եղայ, որ երկու լեզու իրարու համեմատելու ատեն ի հաշիւ առնելու է գլխաւորապէս նոցա ժամանակագրական յարաբերութիւնը, իրարու հետ զրաւոր յարաբերութիւնը թէ ունեցած են, և մանաւանդ երկու բարբառակից ազգաց բնակութեան տեղւոյն մերձաւորութիւնը և բնակակցութիւնը ։ —Հետեւանք . չեն կըրնար լեզուի մը ամեն բառերը հաւասար հնութիւն ունենալ . — ինչո՞ւ զարմանայ «Հնդեւրոպականին» արդիւնաւոր Գրիչը երբ կը տեսնէ որ ես [illegible] բառը և հընդիկ բառ մը բաղդատեմ մեր որկորին հետ, որ կոկորդ կամ կոկորդի փող չնշանակեր, հապա միայն շատակերութիւն կամ նորա անյագ ցանկութիւնը ։ Միթէ հնդիկ բառեր իրենց ձայնով ու նշանակութեամբ մեր լեզուին մէջ գտնուիլը նոր բա՞ն կը համարուի ։ — Բայերու ժամանակներու մէջ և քերականական ձեւոց մէջ արմատ բառի մը վրայ կրկնութիւն վանկի գալը ամեն լեզուաբանք գիտցած կ'ըլլան . խնդիրն այն է թէ որկոր բառն ալ այդպիսի կրկնումն կրելով իւր նախնի ձեւն եղած ըլլայ կարկար, յետոյ առջի կ'ին լռելովը մնացած ըլլայ արկար, այն ալ իր ժամանակին փոխարկած ըլլայ որկոր՝ ըստ ենթադրութեան Բարեկամին ։ — Հարկաւոր չէ որկոր բառը հին բառից կարգէն համարիլ, և բաղդատութիւնը հնոց մէջ փնտռելով կր արմատին և կր ձայնին դիմել ։

Հայհոյը յառաջ եկած է հվհ արմատէն, որոյ անցեալ դերբայը կ'ըլլայ [illegible] . նշանակէ կոչել, կոչումն առնել, ողբել, provoquer անցողական ձեւն [illegible], որ կը նշանակէ դարձեալ կոչել provoquer, défier . այս արմատէն է [illegible], և [illegible]—Հայհոյ ։ Թող Պարսից լեզուի ճանապարհաւ ծանուցեալ ըլլայ հայհոյ ձայնարկութիւնը . ես միշտ հվհ արմատէն յառաջ եկած կարծեմ։ Այս առթիւ տարակոյս կը ցուցընէ մեր արդոյ Բարեկամը և կը հարցունէ թէ ունի՞մ ես արդեօք ապահով օրինակներ որ Հնդկաց h տառը և Հայոց հ տառը իրարու ձայնակից ըլլան ձեւային հնչմամբ ։ Հնդկաց ha տառին հնչման մէջ կ'երեւի թէ կայ փոքր ինչ շնչիւն, անո՞ր համար թերեւս սովորաբար կը պատասխանէ Ս և Ջ գրերու . հանդերձ այսու կրնամ մէկէ աւելի օրինակներ յառաջ բերել Յարգոյ Բարեկամին միտքը ապահովապէս խաղաղելու համար ։ Կը գտնեմ որ Հնդկաց hrsh արմատը հաւասար է մեր [illegible] ։ hikk—[illegible], [illegible], ես հեծկլալ ։ hr յորմէ har —հարել, և բառից վերջի վանկ [illegible], [illegible], [illegible] ։ han—հանել ըստ պէսպէս նշանակութեան hâ յորմէ hina—հին ։ hindira, բառ հնդկաձայն, նշանակէ պակաս—[illegible] ։ Թող սա յունականին հետ ալ կցորդութիւն ունենայ, մեր փնտռածը հ ձայնն է ։ hi, յորմէ hita—[illegible], գնալ ։ sahasra —հազար ։ Եւ ձայնարկութիւնքն hâhâ, ahaha —հա՛ ։ hê, hêg—հէ՛, յէ՛ ։ Զի՞նչ խօսիս, յէ՛ մարդ ։ Եթէ այսչափ օրինակներ բաւական չ'են տարակոյս փարատելու, կրնամ յաջորդաբար նորեր յաւելուլ ։

Գեղեցիկ խրատ մի կուտայ մեր գիտնական Բարեկամը, տառաձայնութեան կանոններու պատկառ կալ ։—Անկեղծ ու բարեւէր անձէ եկած խրատը միշտ սիրելի եղած է ինծի ։ Ուր դրադարձութեան ընդհանուր օրինաց, և դարձեալ երկու լեզուաց մէջ գոյացած մասնաւոր օրինաց գիտել հարկ է, մեր շահն իսկ կը բերէ զանոնք ցանց չ'առնուլ ։ Բայց երբ երկու բաղդատելի լեզուաց մէջ միեւնոյն բառը կը գտնեմք ձայնիւ եւ նշանակութեամբ հաւասար եւ նման, օրէնքներ ու սահմաններ փնտռելու հարկը չ'եմք տեսներ ։ Այդ գիտուածին մէջ մենք Կրիմի հետ գործ չունինք ։

Svaçru բառին v ձայնին ի կ փոխուիլը արդէն ծանօթ է ըսեր եմ անխղճաբար, և ասոր համաձայն գտեր եմ զանդիկ kaçura (ուղղեալն qaçura)—կեսուր ։ Կ'երեւի թէ իմ «ծանօթ է» ըսելս գիտնական Բարեկամիս ոգին փոքր մի գրգռեր է . զի կըսէ. «Զկայ մեր լեզուէն և ոչ մէկ ապահով օրինակ որով կարենայ ցուցուիլ ստուգութեամբ թէ Նախալեզուեան v կարող է մեր մէջ կ ձայնի դառնալ ։» Ինծի ծանօթ եղած բանէն մէկ քանի օրինակ յառաջ բերեմ, թողլով որ Բարեկամը իւր պատճառաբանութիւնքն ըստ այնմ յօրինէ ։ Ունիմ vang [illegible] արմատը նշանակութեամբ—կանխել ։ varga կարեւոր բառ — կարգ ։ vrj ([illegible]) — կրճել, յորմէ varjayâmi—կարճեմ, արգելում ։ valka valkala — կողք, կողր, կողերք ։ vadta ([illegible])—կանթ(.°), կաթ, թրք. [illegible]. varəjya բառ բաղկացու—կարապ ։ vrçcika ([illegible]) ձայնից հետեւ յառաջ խախտելով կարիճ, եւս կարիճ համաստեղք ։ vraçc ([illegible]) յորմէ vaççâmi ([illegible]) — կրծեմ ։ vap—կապել, հիւսել ։ — Մեր փնտռածը կ ձայնին օրինակ ըլլալով, և պարտաւորած մի օրինակ միայն ցուցանել, աւելորդ է տասնէն աւելի յառաջ մղել մեր աշխատութիւնը ։

Ուստի բառին բաղդատականը և ստուգաբանութիւնը դժուարալուծելի նիւթ մի եղած ըլլալով արդէն, յարգոյ Առաջարկուն հանճարաւոր գիւտ մը ըրած է, համարելով թէ անոր առաջին ուս վանկը՝ ըստ օրինակի açru (արտասուր) բառին շրջած է, և նախնական ձեւն եղած պիտի ըլլայ սուգր ։ — Ենթադրութեանց առաջքը բա՛ց է ։— Ինձ կ'երեւի թէ՝ եթէ ուստր բառին առաջին վանկին նախնականը լինէր սու (սուգր), պէտք կ'ըլլար ըստ օրինակի հայր, մայր (pâtar, mâtar) ժամանակակից բառերուն t գիրը հարկեցուցիչ օրինաց հպատակելով յ ձայնի դառնար, և սուգր ենթադրական բառն ալ փոխուէր ի սույր ։ Այդ տ (տ) գիրը իւր առաջնային ձայնին մէջ մնալու համար կը պահանջէր այս անգամ, որ իրմէ առաջ՝ և անմիջապէս կից՝ ունենայ ս սուլիչ ձայնը, որոյ հետ մտերմութիւն ունի ։ Ասոր նման ս ձայնին օգնութեամբն է, որ նաեւ գուստր պահած է իւր առաջնային t ձայնը ։—Արդ ուստր բառին մէջ ս ձայնին տ էն հեռի մնալ է պատճառն, որ առաջարկուած մեկնութեան հաւանութիւն տալու դեգերեցայ . ուստի առ այժմ այդ մըտածութիւնը կը դնեմ նոր՝ բայց խորհրդածելի ենթադրութեանց կարգը ։ Ինձ կ'երեւի թէ նոր գիւտ մը ապացուցանելու համար ի նմանութենէ ձեռնարկութիւն ընելը բաւական չէ . մանաւանդ որ յառաջ բերուած օրինակներն ալ շատ արժէք չունին ։ Մեր սագ բառը ճչիւ պատասխանող է հնդկաց çaka, çakavr բառերուն, իսկ Թրքաց [illegible] դիպուածական շրջումն կրնամք համարել, և [illegible] ուստր բառի ստուգաբանութեանը համար վկայ կոչելու կը վարանիմք ։ — Եղունգն բառին նախնականն ձեւն է nakha ([illegible]). յունարէնը այս բառին սկիզբը o գիրը աւելցնելով ըրած է [illegible], լատինը u գիրը աւելցնելով ասեր է unguis, Թուրքերէնը չգիտեմ ինչ մտքով՝ [illegible] ձայն մը աւելցընելով ասեր է [illegible] . իսկ հայերէն եղունգն բառին սկզբնական եղ մասը վերիններուն նման յաւելուած մի է ըսելու ապացոյց չունենալով, կը հարկադրիմք լատին unhulus բառին հետ բաղդատել և երկու վանկերուն հետեւյառաջ շարժումն տեսնել . բայց այսչափ փոփոխականութեանց տակը ընկնող բառ մը կրնա՞յ ապացոյց ըլլալ ուստր բառին նորաձեւութիւնն հաստատելու ։ —Այս կարգէն է նաեւ խնդրոյ տակ ընկած արտասուր բաղկացու բառը, որ կը բաղդատի Հնդկաց aça, açru, և Յունաց [illegible] ձայներու հետ ։ Սա հայերէնի մէջ ետքի ր տառը կորուսանելով եղած է նաեւ արտասուք, արտասուեմ, արտասուաբեր եւ ։—Նոր գրութիւն մը մուրացածոյ և երկբայելի ապացոյցներով հաստատութիւն գտնելը դըժուար է ։

Տառից ձայնին գալով՝ կը փափաքէի որ իմ գրածս ինչ չափի մէջ է նոյն չափով հասկցուէր, զի պարզ էր ։ Ես խնդիրն հոն չեմ տարած, թէ տառից ո՛ր հնչումն աւելի ուղիղ է կամ ո՛րը ոչ, և ի՛նչպէս ըլլալու է անոնց բունն ու հարազատը . հապա միայն ըսեր եմ թէ, հնդիկ տառերը ինչպէս Հընդիկք կը ձայնեն և Եւրոպիոյ գիտնականք ինչպէս զանոնք կ'արտադրեն, մենք անկէ դուրս չելլենք ։ — Այն որ Հնդիկք վիճա ըսեր են և եւրոպականք իրենց տառերով vija, մենք ալ նոյն հնչումը պահելով ըսենք վիճա, վիճակ և ոչ թէ վիջա ։ —Հնդկաց [illegible] տառը ընծայենք [illegible] տառով ինչպէս որ եւրոպականք ալ ka ձայնով ճիշդ հնչումը կը պահեն, թէպէտ և գիտենք թէ Հնդկաց [illegible] տառը մեր լեզուին մէջ դարձած է ի [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] ձայներու ։ — Հնդկաց [illegible] գրին ձայնը, զոր da ձայնով կը թարգմանեն Եւրոպացիք, մենք ալ [illegible] հնչումով ներկայացունենք մեր ազգին, թողլով տառադարձութեամբ փոխուած հնչումները ։— Քշ կրկնաձայն տառը զոր Հնդիկք կ'արտաբերեն [illegible], նոյնը՝ և Եւրոպիոյ հնդկաբանք [illegible], ինչո՞ւ մենք անոր կշ ձայն տանք ։ Բառից բաղդատութենէ գիտենք որ այդ կրկնակը մեր բառերուն մէջ փոխուած է ի [illegible] ձայներու ։ — Ինծի պարտք մի համարեցայ, և նոյնը իմ բանից մէջ յայտնեցի՝ թէ պէտք է հնդիկ տառից ձայները այնպէս աւանդել մեր ազգին՝ ինչպէս Հնդիկք կը հնչեն, և Եւրոպայի հնդկաբանք այդ ձայները բացատրելու համար նշանաւոր տառեր հնարած են ։

Վերջին խօսք ։ — Բառից ստուգաբանութեան խնդիրն այնչափ առաձգական է որ ո՛րչափ ընդ լայնք և ընդ երկայնք քաշկռտուի, կրնայ երկայնիլ ։ Այս գիտութիւնը յիրաւի յոյժ կարեւոր նիւթ է, և սիրողաց համար՝ մտաց անսահման զբօսանք, բայց շրջաբերական թերթերու շատ յարմար չէ այս քաշկռտուքը ։ Ընթերցողներէն յոյժ շատերը համ չեն առնուր այսպիսի գրուածքներէ և ոչ կարեւորութիւն կուտան թէ Հն առաջ է թէ Ջն, թէպէտ և անոնց վրայ եղած վէճը իմաստասիրական ըլլայ ։ Կ'ուզեն տեսնել՝ որ սիւնակներն իրենց ախորժած նիւթերով կամ անմիջական պիտանութիւն ունեցող նիւթերով լեցուած ըլլան ։ Անոր համար ես ալ իմ աշխատաւոր Բարեկամիս պատասխանոյն վերջի պատասխանատուութիւնս հատուցի, և նորէն չդառնալու համար խօսքս կնքեցի ։

ՍՏԵՓԱՆՈՍ ԵԱԶԸՃԵԱՆ

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Պէյգօզ Թապախանէսինէ չուրութը մուզտարրէրէ վէ մէմհուր նումունէսինէ թէֆիգէն միւպայեա օլունմագ իւզրէ մէվքիի միւնագասայա գօնուլան իւչ պին պէշ եիւզ գըյէյի ճէտիտ եէրլի իմալի համամէքեարի ինճէ քէօսէլէնին պէհէր գըյէյի ճէտիտի օն պէշ պուչուգ ղրուշա թալիպի ճօհտէսինտէ օլուպ թըշրինի սանիի բումինին օն տօգուզունճու բազար իրթէսի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասաը պիլ իճրա մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթըյի վիրիլէճէկինտէն իթթասընա թալիպ վէ իկիրմինճի սալը կիւնի եւսալը պէհէր թէնզիլինէ բազըր պուլունանլերին մագամը սէրասքէրի լէվազըմաթը ումումիյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր ։

15 Թշրինի սանի 1300

3—1

ԱԶԴ

Վսեմ. Տօքթ. Ստեփան փաշա Ասլանեան իւր բնակարանը փոխադրած է ի Գատըգիւղ, Մօտա Ճատտէսի, թիւ 101, և կը շարունակէ դարմանել իրեն դիմողները՝ թէ՛ անդ ամէն օր, և թէ՛ Պաղճէ Գաբու Մէրճանեան դեղարանը՝ երեքշաբթի, հինգշաբթի, և շաբաթ օրերն ի միջօրէի. — Աղքատները միշտ և ամենուրեք ձրի:

2—30

ԵՐՈՒԱՆԴ Մ. ՊՕՅԱՃԵԱՆ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԵՒ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՍԵՒ ԵՒ ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ՄԱԶԻ ՆԵՐԿԵՐՈՒ

204. — Մահմուտ բաշա ճատտէսի, թիւ — 204.

ՍԵՒ ՆԵՐԿ

Թուրքիոյ մէջ պատրաստուած եւ գործածուած սեւ ներկերուն վրայ իմ կատարելագործեալ բաղադրութեանս առաւելութիւնը յաճախորդք դէթ մի անգամ փորձելով կրնան հասկնալ:

ՇԱԳԱՆԱԿԱԳՈՅՆ ՆԵՐԿ

Կան այնպիսի մազեր որ ի բնէ շագանակագոյն բայց ճերմակ մազերով խառն են: Իմ բաղադրութիւնս, որ տասն վայրկեանի մէջ մազերն իրենց բնական գոյնին կը դարձնէ, առնուազըն մինչեւ մէկ ու կէս ամիս կրնայ տեւել, առանց անոնց բնական փայլունութիւնը կորսնցնելու, որով կը գերազանցէ Եւրոպայէ եկած սեւ և շագանակագոյն նմանօրինակ ջուրերը, մանաւանդ որ քիմիական բաղադրութեամբ վնասակար հետեւանք յառաջ չբերեր բնաւ: Վերոյիշեալ ներկերը գործածելու եղանակին վրայ տեղեկութիւնք կը տրուին վաճառատունէս: Գիները յոյժ գոհացուցիչ են:

Շատ գնողներու համար 20 0/0 զեղչ կը լինի:

3—52

ՀԱՅ ԹԷՅԱՎԱՃԱՌ

Ի Թահմիզ չարշը, Աղճըլար եօլ, թիւ 70

Այս վաճառատունն՝ որ մէկ տարիէ աւելի ժամանակէ հետէ իւր յաճախորդները գոհացնելու ջանք չէ խնայած, կը ծանուցանէ թէ Չինաստանի և Ճավայի բերքերէն այս անգամ զանազան տեսակ ընտիր թէյեր (չայ) բերել տուած է յատկապէս, եւ կը խնդրէ սիրելի ազգայիններէ, մանաւանդ Հայ թէյխանէճիներէ որպէս զի հաճին գէթ միանգամ ի մօտոյ տեսնել իր ապրանքներն և փորձել թէ՛ տեսակաց լաւութիւնը, եւ թէ՛ գիներու աժանութիւնը:

ՅԵՂԱՆԻ ԸՄՊԵԼԻ

ՅԱՐԳԵԼԻ ՀԱՅՐ ՔԵՐՄԱՆԻ

Նման «Շարթրէօզ»ի գինւոյն, ախորժահամ և յոյժ առողջարար ըմպելի մ՚է և մեծապէս կը դիւրացնէ մարսողութիւնը:

Գլխաւորապէս կը գտնուի Գ. Պէրթէն եղբարց քով, Ղալաթիա, Սիրթէ Ֆրանսէզ:

ՓԱՍՏԱԲԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Մայրաքաղաքիս Հայ փաստաբաններէն Նազարեթ էֆէնտի Խաչերեան ընկերակցած է Յովհաննէս էֆէնտի Նիւպէկեանի, որ Փրանսայի Էքս քաղաքի իրաւաբանական համալսարանի մէջ իւր ուսումը փայլուն յաջողութեամբ աւարտած և Լիցանսիէ ան տրուա վկայագիրն ստանալով, այս անգամ վերադարձած է:

Խաչերեան էֆէնտի որ Պրիւքսէլի համալսարանէն վկայեալ է, և Տօքթէօր ան Տրուա տիտղոսն ունի, անդէն ծանօթ է մեզ՝ դատական ասպարէզի մէջ ունեցած համբաւովը, և Կ. Պոլսոյ իրաւաբանական վարժարանին մէջ պատմական օրինաց դասախօսութեամբն:

Գոհ պիտի լինին ամէն անոնք, որք պիտի դիմեն յիշեալ էֆէնտիներու գրասենեակն՝ որ կը գտնուի Ղալաթիա, Դափաֆեան խան, թիւ 29:

12—43

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ՔԻՐԼԵՃ-ԳԱԲՈՒ, թիւ 3 վաճառատան մէջ մեծ և փոքր քանակութեամբ կը վաճառուին հետեւեալները:

Հանքածուխ, ՆԻՒՔԱՍԼ և ՔԱՐՏԻՖ
Ձուլելի երկաթ, ՔԱԼՏԷՐ — թիւ 1.
Հանքածուխ, ՔՕՔ.
Տոկուն աղիւս, ՔՕՎԼԷՆ.

Բոլոր այս ապրանքներն ընտիր տեսակէ են և ԽԻՍՏ ԱԺԱՆԳԻՆՆԵՐՈՎ կը վաճառին:

ԲԺԻՇԿ ՃԱՆԻԿ ՔՐԻՍԵԱՆ

Հիւանդ կընդունի ամէն օր, կիրակի օրերն ալ, առաւօտէ մինչեւ կէս օր, Կ. Պոլիս, կամուրջի դէմ-առ-դէմ 77 թիւ Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը:

Իրենց թաղերէ վկայեալ աղքատները ձրիաբար կընդունի:

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամէն տասն օրն անգամ մը կը բանին Լիվրբուլ և Միջերկրականի մէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Մալթա	3,000
Ատլաս	3,000	Մորոքքօ	2,500
Ալէբբօ	3,000	Նանթ	2,500
Բոթնիա	4,600	Բավոնիա	5,000
Բաթավիա	3,800	Բարթիա	3,200
Բալկէք	2,500	Բալմիրա	3,000
Պրիթիշ Քուին	4,200	Սերվիա	7,800
Սեֆալոնիա	5,000	Սկիթիա	4,600
Քադալոնիա	4,700	Սարակոսա	3,000
Շէրպուրկ	2,000	Սամարիա	3,000
Տեմերարա	2,500	Սիտոն	3,000
Կալլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէտար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Բոլիվիա շոգենաւը, նաւապետ Ֆէրկիւսոն Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի նոյեմբեր 25ին:

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ
Գործակատար
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան Ղալաթիա

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ մէջ Անվերս, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2,000	Լէանտրօ	4,500
Անճելօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարտէլլօ	2,500
Պասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Պօրօտինօ	2,200	Նէրօ	2,000
Պրավօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիքօ	2,500	Օտրանտօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օտօ	2,000
Գադօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բալերմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բատտէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիտօ	2,800
Տրաքօ	2,600	Ռիալթօ	4,400
Էրատօ	2,600	Ռինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Ռօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Ռօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Ռօմէօ	3,500
Կալիլէօ	5,500	Սալերնօ	4,000
Կիտանօ	2,200	Սաֆօ	2,000
Կօզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտինօ	2,200	Սօրէնտօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպէր	1,200	Թօլէտօ	2,300
Ճիպօ	2,300	[illegible]	3,600
Քէյրօ	2,000	[illegible]	3,600
Քօմօ	2,200	Ջէպրա	1,000
Լէօ	2,000	Ջէրօ	140

Սօրրէնտօ շոգենաւը, նաւապետ Մաճի Անտ, Հալլէն աստ եկաւ ընդհանուր վաճառքով և իր բեռն պարպելէ յետոյ Օտեսա պիտի ուղեւորի:

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԵՐԻՔ ՀԻԼՏ
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ խան Ղալաթիա

Ն. ԲԱՔԷ ԷՆԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Մարսիլիոյ և Բօթիի մէջ կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն և Տրապիզոն երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լ'Արտէն որ նոյեմբեր 1ին Մարսիլիայէն և նոյեմբեր 17ին երեկոյեան ժամ 4ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի:

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լը Մէնկրէլի:

Ուղեւորաց և ապրանքաց ամէն դիւրութիւն

Նաւողչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալատուն
ԹԻՆԻԽՈԹԷ ՐԷՊՈՒԼ
Մումհանէ փողոց, թիւ 141

ԲԱԲԱՅԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլ, Միջերկրականի և Օտեսայի մէջ կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պըքս
Արարատ	2,500	Ռոճըրս
Արքատիա	2,500	Քրուիքշանք
Լաքոնիա	2,500	Ռուքս
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Րումելիա	2,800	Ֆօթըրճիլ

Րումելիա շոգենաւը ի մօտոյ Բոթիէն պիտի վերադառնայ և անմիջապէս Լիվրբուլ պիտի ուղեւորի:

Այա-Սօֆիա շոգենաւը Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի նոյեմբեր 20ին:

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար:

Ամէն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց:

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվրբուլ և Միջերկրականի մէջ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոբուս	4200	Օսայրիս	3000
Ֆէրոս	4000	Նէֆթիս	3000
Օսմանլի	4000	Բէրա	3000
Սէսոստրիս	3250	Ակլանտիկ	1700
Թիպս	3250	Լօթիւս	800
Մեմֆիս	3250	Օլինտա	800
Մարիոթիս	3250	Սէտի	700

Օսայրիս շոգենաւը աստ հասաւ ընդհանուր վաճառքով:

Վերոյիշեալ շոգենաւք շքեղապէս յարդարուած են ճամբորդներու համար

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Մէյտանճըգ փողոց, Պոլիս
Տնօրէնութիւն, Լիվրբուլ
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

ՖՐԷՏ ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվրբուլ և Արեւելքի մէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Աճէրիան	2500	Ֆալմաթեան	3700
Ալզատիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անտալուզեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպէրիան	5500
Արապիան	3700	Իլլիրիան	5500
Պալէրմիան	6000	Իստրիան	5500
Պուլկարիան	6600	Լէսպիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սարտինեան	2000	Լիպեան	800
Տուրք	700	Օրոնթէս	700
Էճիփշըն	3700	Բէրսիան	3800
Ֆապիան	3700	Վալէնսիան	6800
Ֆայէնթիան	3700	Վիրճինեան	6800

Աճէրիան շոգենաւը նաւապետ Լաուրանսոն դեկտեմբեր 3ին աստ կ'սպասուի.

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միլլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատէարք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.
Ճիպրալթար, Պ. Պ. Փարմըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վոհման և ընկ.
Մալթա, Ա. Ֆամիլիերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկորտադոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ռիզօյ և ընկ.

Արտօնատէր, Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԲԱՂԴԻՆ ԱՆԻՒԸ

Կը յանձնարարենք մեր ընթերցողաց որ գնեն հետեւեալ արժէթղթերն, որոց ամէնքն ալ կատարեալ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ մը և մեծ ԲԱՂԴ մը կ'ընծայեն, և որոց արժէքն առաւել կամ նուազ հեռաւոր ժամանակի մը մէջ ԱՒԵԼՆԱԼՈՒ հաւանականութիւն ցոյց կուտան: Հետեւեալ չորս արժէթղթերն ի միասին «ԲԱՂԴԻՆ ԱՆԻՒՆ» անուանեցինք:

1880ի Թուրք վիճակահանութիւն մը, տարին 6 անգամ կը քաշուի փետրվար, ապրիլ, յունիս, օգոստոս, հոկտեմբեր, դեկտեմբեր ամսոյ 1ին ՄԵԾ ԲԱԺԻՆ 600.000 Ֆրանք:

1881ի Սերպիական 3 0/0 վիճակահանութիւնն, տարին 5 անգամ կը քաշուի, յունվար, մարտ, յունիս, օգոստոս, նոյեմբեր ամսոյ 2ին ՄԵԾ ԲԱԺԻՆ 100.000 Ֆրանք:

Աւստրիոյ Կարմիր-Խաչի վիճակահանութիւն, տարին 3 անգամ կը քաշուի, յունվար, մայիս, սեպտ. ամսոյ 2ին ՄԵԾ ԲԱԺԻՆ 50.000 Ֆրանք:

Հունգարական Կարմիր-Խաչի վիճակահանութիւնն, տարին 3 անգամ կը քաշուի, մարտ, յուլիս, նոյեմբեր ամսոյ 2ին ՄԵԾ ԲԱԺԻՆ 50.000 Ֆրանք:

Այս արժէթղթերով մարդ երբեք իւր ստակը չկորսնցներ: Արդ անոնք այնքան աժան են այսօր, որ իրենց գինը շուտով պիտի բարձրանայ: Ուրեմն, «ԲԱՂԴԻՆ ԱՆԻՒԸ» գնողը ոչ միայն տարին 14 վիճակահանութեանց պիտի մասնակցի որով կրնայ մեծ հարստութիւն մը շահիլ, բայց նաեւ իւր դրամագլուխը կրնայ աւելնալ արժէթղթոց գնոյ բարձրացմամբ:

☞ Ամէն ծախք մեր վրայ լինելով, 180 Ֆրանքի կանխիկ կը ծախենք «ԲԱՂԴԻՆ ԱՆԻՒԸ», կամ թէ 200 Ֆրանքի, 50 Ֆրանքն անմիջապէս վճարելով, և մնացեալը ամսոյ, 1885 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 18/30ԷՆ ԱՌԱՋ: 50 Ֆրանքը վճարուելուն պէս, վիճակահանութեանց կը մասնակցուի:

Արժէթուղթ ուզողները պէտք է գրեն, անոնց փոխարժէքը պանքատոմսով, թղթատարական տոմսով (մանտա-փոսթ), Փրանսական կամ աւստրիական նամականիշով, կուփօնով և կամ եւրոպական հպատակի մը վրայ քաշուած փոխանակագրով մը միատեղ ղրկելով առ վարչութիւնն

«Մօնիթէօր տը լա Շանս Իւնիվէրսէլ» ի Վիեննա

Moniteur de la Chance universelle à Vienne (Autriche).

Կարելի է գրել Փրանսերէն, գերմաներէն, անգլիերէն, իտալերէն, յունարէն և ռուսերէն լեզուօք:

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ 20 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1884, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	4	2	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	60			
	Առաւօտ											Իրիկուն												
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 18	7 15	7 42	8 14	8 43	9 12	9 42	10 20	10 39	11 17	11 49	12 55	1 31	2 31	3 2	3 40	4 15	4 44	5 23	5 44	6 11	...	...	...
Գում—գաբու	6 28	7 27	7 53	8 25	8 54	9 23	9 53	10 30	10 49	11 28	12 —	1 6	1 42	2 41	3 13	3 51	4 26	4 55	5 34	5 54	6 22	...	...	...
Եէնի—գաբու	6 32	...	7 57	...	8 58	...	...	10 34	10 53	11 32	12 04	1 10	1 46	2 45	3 17	3 55	4 30	4 59	5 38	...	6 26	...	...	...
Զավուշ փաշա	6 35	...	8 —	...	...	...	...	10 37	10 56	11 35	12 07	1 13	1 49	2 48	3 20	3 58	4 33	...	5 41	...	6 29	...	...	...
Սամաթիա	6 40	...	8 6	...	9 4	...	...	10 42	11 1	11 40	12 12	1 18	1 54	2 53	3 25	4 3	4 38	5 5	5 46	...	6 34	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 45	7 41	8 12	8 33	9 10	9 31	10 1	10 46	11 4	11 45	12 15	1 21	1 59	2 58	3 28	4 9	4 41	5 10	5 49	6 4	6 39	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 56	8 —	8 24	...	9 22	...	...	10 58	...	11 58	...	...	2 11	3 9	...	4 21	...	5 22	...	6 16	6 50	...	...	...
Այա—Ստեֆանոս	...	8 14	8 34	...	9 32	...	...	11 8	...	12 9	...	...	2 21	...	...	4 31	...	5 32	...	6 28	...	...	...	...
Քիւչիւքչէքմէճէ	...	8 25	...	...	...	...	...	...	...	12 18	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 37	...	...	...	...
....	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	61	63	1		
	Առաւօտ										Իրիկուն												
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւքչէքմէճէ	...	...	7 34	...	...	...	...	...	...	...	...	1 24	...	...	...	...	...	...	...	...	6 38	...	...
Այա—Ստեֆանոս	...	...	7 45	...	8 44	...	9 38	...	...	11 20	...	1 34	...	2 33	...	...	...	4 48	5 39	...	6 51	...	...
Մագրիգիւղ	6 33	7 24	7 57	...	8 55	...	9 49	...	...	11 31	...	1 45	...	2 44	3 20	...	...	4 59	5 50	...	7 5	...	...
Եէտի—գուլէ	6 46	7 37	8 11	8 38	9 9	9 37	10 2	10 12	11 12	11 44	12 48	1 58	2 23	2 57	3 33	4 8	4 46	5 14	6 4	6 38	7 26	...	...
Սամաթիա	6 50	7 41	8 15	8 42	9 13	9 41	...	10 16	11 16	11 48	12 52	2 2	2 28	3 1	3 37	4 12	...	5 19	6 8	6 42	...	...	...
Զավուշ փաշա	6 55	7 46	...	8 47	...	9 46	...	10 21	11 21	11 53	12 57	...	2 33	3 6	3 42	4 17	...	5 24	6 13	6 47	...	...	...
Եէնի—գաբու	6 58	7 49	8 21	8 50	9 19	9 49	...	10 24	11 24	11 56	1 ...	2 8	2 36	3 9	3 45	4 20	...	5 28	6 16	6 50	...	...	...
Գում—գաբու	7 3	7 54	8 26	8 55	9 24	9 54	10 11	10 29	11 29	12 01	1 5	2 12	2 41	3 14	3 50	4 25	4 56	5 33	6 21	6 54	7 40	...	...
Կ. Պոլիս	7 12	8 3	8 35	9 4	9 33	10 3	10 20	10 38	11 38	12 10	1 14	2 21	2 50	3 23	3 59	4 34	5 5	5 42	6 30	7 03	7 50	...	...
....	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մագրիգիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ:

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴԱՑ—(Սկսեալ 1 Հոկտեմբեր 1883 մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն)

ԳԻԾ Կ. ՊՈԼԻՍ—ԱԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ

Կառախումբ Կ. Պոլսէն մեկնող	Կռխ. Թ. 121 Ճեպ.
	Առ. ժ. վ.
Կ. Պոլիս ......մեկնում	7 15
Գում—գաբու	7 27
Եէտի—գուլէ	7 41
Մագրիգիւղ	8
Այաստեֆանոս	8 14
Քիւչիւք—Չէքմէճէ	8 26
Սպարթա—գուլէ	9 12
Հատըմքէօյ	9 49
Ձաթալճա	10 35
Գապաքճէ ժամանում	11 7
Գապաքճէ մեկնում	11 17
Սինէքլի	12 20
Չերքէզքէօյ ժամ.	1 4
Չերքէզքէօյ մեկ.	1 34
Չորլու ժամ.	2 23
Չորլու մեկ.	2 33
Մուրաթլը—Քէօրքէօյ	3 27
Սէյտլէր—Չիֆթլիք	4 2
Լիւլէ—Պուրկազ	4 45
Պապա—Էսքի	5 30
Բավլօ—Քէօյ	6 17
Ուզուն—Քէօբրիւ	7 15
Գուլէլի—Պուրկազ ժմ.	7 38
Գուլէլի—Պուրկազ մկ.	7 58
Ուրլի	8 24
Ադրիանուպոլիս .....ժմ.	9 14
	Երեկոյ
	Կռխ. Թ. 122 Խառն
	Առ. ժ. վ.
Ադրիանուպոլիս .....մկ.	8 31
Գատըքէօյ	9 18
Մուսթաֆա փաշա	10 8
Հարմանլը	11 25
Թըրնովա ժամ.	12 2
Թըրնովա մեկ.	12 43
Հասքէօյ—Գարաճաղըջ	1 46
Եէնի—Մահալլէ	3 6
Բաբազըլը	3 49
Գալթէնիցա	4 36
Փիլիպէ ժամ.	5 4
Փիլիպէ մեկ.	5 34
Թաթար Բազարճըք ժմ.	5 47
Թաթար Բազարճըք մկ.	6 57
Սարամպէյ	7 31
	Երեկոյ

ԳԻԾ Ա. ՊՈԼԻՍ—ՍԱՐԱՄՊԷՅ

Կառախումբ Սարամպէյէն մեկնող	Կռխ. Թ. 121 Խառն
	Առ. ժ. վ.
Սարամպէյ մեկ.	6 7
Թաթար Բազարճըք ժմ.	6 41
Թաթար Բազարճըք մկ.	6 51
Փիլիպէ ժամ.	8 4
Փիլիպէ մեկ.	8 29
Գալթէնիցա	9 2
Բաբազըլը	9 47
Եէնի Մահալլէ	10 35
Հասքէօյ—Գարաճաղըջ	11 55
Թըրնովա ժամ.	12 43
Թըրնովա մեկ.	1 23
Հարմանլը	2 11
Մուսթաֆա—փաշա	3 22
Գատըքէօյ	4 8
Ադրիանուպոլիս ...ժամ.	4 54
	Երեկոյ
	Կռխ. Թ. 1 Ճեպ.
	Առ. ժ. վ.
Ադրիանուպոլիս ...մեկ.	6
Ուրլի	6 52
Գուլէլի—Պուր. (Պիւֆէ)	7 16
Ուզուն—Քէօբրիւ	8 3
Բավլօ—Քէօյ	8 49
Պապա—Էսքի	9 49
Լիւլէ—Պուրկազ	10 29
Սէյտլէր—Չիֆթլիք	11 9
Մուրաթլը—Քէօրքէօյ	11 45
Չորլու ժամ.	12 35
Չորլու մեկ.	12 45
Չերքէզքէօյ ժամ.	1 34
Չերքէզքէօյ մեկ.	2 4
Սինէքլի	2 58
Գապաքճէ ժամ.	3 45
Գապաքճէ մեկ.	3 55
Ձաթալճա	4 32
Հատըմքէօյ	5 24
Սպարթա—գուլէ	6 1
Քիւչիւք—Չէքմէճէ	6 38
Այաստեֆանոս	6 51
Մագրի—գիւղ	7 5
Եէտի—գուլէ	7 26
Գում—Գաբու	7 40
Կ. Պոլիս (Պիւֆէ) ժմ.	7 50
	Երեկոյ

ԳԻԾ ԳՈՒԼԷԼԻ—ԲՈՒՐԿԱԶ—ՏԷՏԷ ԱՂԱՃ

222 թիւ կառախումբն երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը կը բանի:

221 թիւ կառախումբն երկուշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերը կը բանի:

Կառախումբ Տէտէ Աղաճէն մեկնող	Կռխ. Թ. 222 Խառն	Կառախումբ Ադրիանուպոլսէն մեկնող	Կռխ. Թ. 221 Խառն
	կէս օրէն վերջը ժ. վ.		Առ. ժ. վ.
Տէտէ—Աղաճ ......մեկ.	12 14	Գուլէլի—Պուրկազ մեկ.	8 52
Ֆէրրէ	1 54	Տիմէթօքա	9 37
Պիտիքլի	3 20	Սուֆլի	11 2
Սուֆլի	4 23	Պիտիքլի	12 10
Տիմէթօքա	5 42	Ֆէրրէ	1 21
Գուլէլի—Պուրկազ ժմ.	6 17	Տէտէ—Աղաճ ......ժամ.	2 28
	Երեկոյ		Երեկոյ

2 թիւ կառախմբին հետ կը հաղորդակցի:

2 թիւ կառախմբին հետ կը հաղորդակցի:

ԳԻԾ ՎԱՌՆԱ—ՌՈՒՍՃՈՒՔ / ԳԻԾ ՌՈՒՍՃՈՒՔ—ՎԱՌՆԱ

1884 Մայիս 20էն սկսեալ

Կառախումբ Վառնայէն մեկնող	Կռխ. Թ. 402 Թղթատար	
	Առ. ժ. վ.	Առ. ժ. վ.
Վառնա (Պիւֆէ)...մեկ.		6 30
Կիւպեճէ	6 59	7
Պրավատի	7 49	7 50
Շումնու—Րօատ	8 36	8 39
Շէյթանճըք (Պիւֆէ)	9 28	9 48
Ըշըքլար	10 32	10 33
Ռազկրատ	10 8	11 9
Վէթօվա	11 57	13 58
Ջէրնավօտա	12 28	12 13
Ռուսճուք (Պիւֆէ) ժմ.	1 5	
	Երեկոյ	Երեկոյ

Կառախումբ Ռուսճուքէն մեկնող	Կռխ. Թ. 421 Խառն	
	Առ. ժ. վ.	Առ. ժ. վ.
Ռուսճուք ......մեկ.		8 52
Ջէրնավօտա	9 30	9 33
Վէթօվա	10 9	10 10
Ռազկրատ	11 9	11 10
Ըշըքլար	11 50	11 51
Շէյթանճըք	12 31	12 49
Շումնու—Րօատ	1 35	1 38
Պրավատի	2 26	2 27
Կիւպեճէ	3 19	3 20
Վառնա ......ժամ.	3 48	
	Երեկոյ	

ԳԻԾ ԹԸՐՆՕՎԱ—ԵԱՄՊՕԼԻ

Կառախումբ (1) Թըրնօվայէն մեկնող	Կռխ. Թ. 322 Խառն	Կառախումբ (1) Եամպօլուէն մեկնող	Կռխ. Թ. 321 Խառն
	Երեկոյ ժ. վ.		Առ. ժ. վ.
Թըրնօվա ......մեկ.	1 3	Եամպօլու ......մեկ.	7 6
Գարաբունար	1 51	Քէրմանլը	8
Րատնէ—Մահալլէսի	3 2	Եէնի—Զաղրա	9 14
Եէնի—Զաղրա	4 17	Րատնէ—Մահալլէսի	10 29
Քէրմանլը	5 15	Գարաբունար	11 35
Եամպօլու ......ժամ.	6 11	Թըրնօվա ......ժամ.	12 43
	Երեկոյ		Երեկոյ

122 և 121 թիւ կառախմբոց հետ կը հաղորդակցի:

121 և 122 թիւ կառախմբոց հետ կը հաղորդակցի:

(1) 322 թիւ կառախումբն երկուշաբթի, չորեքշաբթի և ուրբաթ օրերը կը բանի:

(1) 321 թիւ կառախումբն երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը կը բանի:

ԳԻԾ ՌՈՒՍՃՈՒՔ—ՎԱՌՆԱ

Կառախումբ Ռուսճուքէն մեկնող	Կռխ. Թ. 401 Թղթատար	
	Առ. ժ. վ.	Առ. ժ. վ.
Ռուսճուք (Պիւֆէ) մեկ.		7 55
Ջէրնավօտա	8 44	8 49
Վէթօվա	9 41	9 43
Ռազկրատ	10 56	11 10
Ըշըքլար	12 3	12 6
Շէյթանճըք (Պիւֆէ)	12 57	1 27
Շումնու—Րօատ	2 21	2 35
Պրավատի	3 36	4 41
Կիւպեճէ	4 48	3 50
Վառնա ......ժամ.	5 28	Երեկոյ

Ծանօթ.—401 և 402 թիւ թղթատար կառախումբք ամէն շաբթու չորեքշաբթի և կիրակի օրերը միայն տեղի կունենան:

ԳԻԾ ՎԱՌՆԱ—ՌՈՒՍՃՈՒՔ

Կառախումբ Վառնայէն մեկնող	Կռխ. Թ. 422 Խառն	
	Առ. ժ. վ.	Առ. ժ. վ.
Վառնա ......մեկ.		8 20
Կիւպեճէ	8 58	8 59
Պրավատի	10 6	10 11
Շումնու—Րօատ	11 12	11 26
Շէյթանճըք	12 40	1 10
Ըշըքլար	2 18	2 21
Ռազկրատ	3 7	3 21
Վէթօվա	4 26	4 28
Ջէրնավօտա	5 8	5 13
Ռուսճուք ......ժամ.	6	Երեկոյ

421 և 422 թիւ խառն կառախումբք ամէն շաբթու երկուշաբթի, երեքշաբթի, հինգշաբթի, ուրբաթ և շաբաթ օրերը միայն տեղի կունենան:

ԳԻԾ ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՒՍՔԻՒՊ—ՄԻԹՐՕՎԻՑԱ

Կառախումբ Սէլանիկէն մեկնող	Կռխ. Թ. 522 Խառն
	Առ. ժ. վ.
Սէլանիկ (Պիւֆէ) ...մեկ.	6 40
Թօբսին	7 8
Ամաթօվօ	8 35
Քարասուլու	9 9
Կիւմէնճէ (հալթ)	9 25
Կեօրկէլի	10 27
Միրօվչէ	11 25
Սթրումիցա (հալթ)	11 42
	կէս օր
Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) ժմ.	12 31
Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) մկ.	12 56
Քրիվօլաք	2 4
Վէնէձիանօ—կրատիք	3 7
Քէօբրիւլիւ	4 30
Զէլէնիքօ	5 38
	Երեկոյ
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ժամ.	6 34
	Կռխ. Թ. 623 Խառն
	Առ. ժ. վ.
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ...մեկ.	9
Էլէշան	10 4
Քաչանիք	10 58
Վերիզօվիչ	12 5
Լիբլիան	1 9
Բրիշթինա	2 8
	կէս օրէն վերջը
Միթրօվիցա (Պիւֆէ) ժմ.	3 14

Այս կառախումբ Սէլանիկէն եկող 522 թիւ կառախմբին հետ կը հաղորդակցի:

Կառախումբ Միթրօվիցայէն մեկնող	Կռխ. Թ. 621 Խառն
	Առ. ժ. վ.
Միթրօվիցա (Պիւֆէ) մկ.	8 55
Բրիշթինա	10 11
Լիբլիան	11 15
Վերիզօվիչ	12 16
Քաչանիք	
Էլէշան	
	Երեկոյ
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) ...ժմ.	2 45
	Կռխ. Թ. 52 Խառն
	Առ. ժ. վ.
Իւսքիւպ (Պիւֆէ) մեկ.	6 9
Զէլէնիքօ	7 27
Քէօբրիւլիւ	8 48
Վէնէձիանօ—կրատիք	10 16
Քրիվօլաք	11 4
	կէս օր
Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) ժմ.	12 7
Տէմիրգաբու (Պիւֆէ) մկ.	12 22
Սթրումիցա	1 29
Միրօվչէ	1 41
Կեօրկէլի	2 40
Կիւմէնճէ	3 40
Քարասուլու	3 54
Ամաթօվօ	4 28
Թօբսին	5 22
	Երեկոյ
Սէլանիկ (Պիւֆէ) ...ժմ.	6

Այս կառախումբ Միթրօվիցայէն եկող 621 թիւ կառախմբին հետ կը հաղորդակցի: